

ÜNNEPÜNK

Az emberiség élete elképzelhetetlen ünnepek nélkül. A Teremtés könyvében az Úr munkálkodik hat napon keresztül és a hetedikén megpihen. Mintegy jelezve, hogy az ember is hasonlóképpen cselekedjen.

Az ünnephez azonban szorosan hozzátartozik az ünneplés tartalma. Mit és miért ünneplünk? A kereszténység életében az Úr feltámadása miatt, az Úr napja lett a pihenő nap tartalma. Hozzá tartozott a misén való részvétel, hisz ott az emberiség üdvtörténetének legnagyobb eseményére emlékeztek és általa szentelődtek meg az emberek.

Az ünnepeknek sajátos alkalmai is vannak. Ilyen az egyes templomok szentelésének, illetve védőszentjének ünnepe, amit népszerűen búcsúnak nevezünk. A nap legfontosabb eseménye az ünnepi szentmise méltó ünnepélyességgel és külsőséggel. Számos szórakozási lehetőség teszi teljessé az ünnepet.

Albertfalvának e két ünnepe közel esik egymáshoz, ezért az ünneplés is szorosan összekapcsolódik. A templom védőszentje Szent Mihály arkangyal, akinek szeptember 29-én van az ünnepe. A templomszentelés évfordulója október 5. 1941-ben ezen a napon szentelte fel Shvoy Lajos székesfehérvári püspök atya a templomot és adta át Albertfalva hívó közösségének.

Évek óta az Albertfalvi Napok a templombúcsúhoz kapcsolódnak. Az ünnepi szentmiséhez ebben az évben kedves esemény is járul. Albertfalva egyetlen, 19. századi restaurált műemlékének, a plébánia kerítésében álló kőkeresztnek a megáldása. A restaurálási munkák során elének került a szobor a maga eredetiségében. Alig egy évtizede létezett Albertfalva, amikor az akkori lakók emelték ezt a keresztet. Méltó, hogy eleink elhatározását ezzel a helyreállítással megőrizzük. Az idősebb korosztály még jól emlékezhet a körbe kerített, állandóan virágokkal díszített keresztre. Helyéről a házak lebontásakor került a plébánia kerítésébe.

Helyi adományokból nem tudtuk volna felújítani, ezért is méltó a köszönet a Fővárosnak, a kerületi Önkormányzatnak, egyéni és csoportos adakozóknak, akik támogatásával ez megvalósulhatott.

Legyen ez a kereszt mindannyiunk számára a múlt megbecsült emléke, a hívő népnek pedig hirdesse a megváltást.

Dr. Verbényi István
protonotárius, kanonok,
plébános

SZENT MIHÁLY ÜNNEPÉRE AZ ANGYALOKRÓL

Vannak-e angyalok? Ez a teológiai kérdés első pillantásra messze esik a mindennapok tapasztalatától. Sokakban még az is felmerül, hogy nem kell-e kinőni a gyermekkor hitéből, miközben – ha lassan is – átváltunk a felnőtt keresztények hitére. Az igazság azonban az, hogy épp a felnőtt hit követeli meg a kérdés átgondolását: vannak-e egyáltalán angyalok? Továbbá: hogyan foghatjuk fel próbatételüket emberi ésszel? S felfoghatjuk-e egyáltalán?

Hitem belső tapasztalatában, annak fejlődésében többször átgondoltam a dolgot, és ott kötöttem ki töprengéseimben, hogy felnőtté kell válnunk az angyalok hitének kérdésében is.

Először megvilágosodott bennem a kinyilatkoztatás egyértelmű üzenete, hogy Isten nem csupán láthatókat, hanem láthatatlanokat is teremtett: „mennyet és földet”. Ezért hiszünk – a szentének szavaival – „a láthatatlant s láthatót” alkotó Istenben. A „láthatatlan világ”, vagyis a „túlvilág” szerkesztése a nagy világvallásoknak. Ma már a fizika is föltételezi. De vajon vannak-e lakói? Amikor ezt a kérdést fölteszük, eszünkbe jut, hogy korunk embere mennyire sejtí, sőt hiszi, hogy világunkon kívül, esetleg a világ-egyetem más bolygóján is élhetnek hozzánk hasonló értelmes lények. Miért ne lehetnének ennek a láthatatlan világnak is értelmes, teremtett

lényei? Vajon nem sokkal gazdagabb-e a teremtés, mint azt a földhözragadt ember véli? S ha úgy van, ahogyan a kinyilatkoztatás üzeni, akkor nem kell méltatlankodnunk, hogy mi nem ismerjük a „láthatatlanok” világát. Hiszen saját földünkön is csak Kolumbusszal fedeztük föl Amerikát, majd Dél-Amerika csodálatos kultúráját. Amit a „láthatatlanokról” tudunk, azt a Bibliából tudjuk (már amennyire tudjuk). Onnan kiolvasható, amit a nagy teológusok megfejtettek, hogy Isten szellemi lényeket is alkotott: angyalokat. Sőt próbára is tette őket – mint az embert –, hogy méltók-e az üdvösségre; Isten színelátására. A próbatétel persze nem lehetett az érzékek kísértése, mint Remete Szent Antal pusztai magányában. A szellemi teremtmény a szellemi ember próbatételét kapta. Zseniális gondolat, hogy Isten talán egy belső látomásban mutatta meg nekik a megtestesült Fiút, akinek engedelmeskedniök kell. Talán még ennél is többet mond, hogy esetleg Máriát láthatták a próbatétel szellemi tükrében, Máriát, aki a Mennyei Királynője lesz majd. Milyen csodálatos hitünk belső összsképe!

De hiszen az ember a létezés fokain alatta van az angyaloknak! Egy ilyen lénynek engedelmeskedni? Ha Isten rendelí így, akkor igen. Ez Michael válasza, emberi módon fogalmazva. „Mi-cha-El” azt jelenti: „Kicsoda o-

lyan, mint az Isten?!" Másként: „Elfogadom a próbatételt, mert Isten mondja.” Lucifer válasza pedig: „Nem alázom meg magam. Nem fogadom el, hogy emberi lény legyem fölöttem. Hiszen én még az angyalok között is kiváló vagyok: a Világosság hordozója”. Tehát „nem, szolgálók”. Isten akaratának ilyen döntésen alapuló visszautasítása azonban már automatikusan megteremtí a poklot. A bukott angyalok nem lehetnek részesei Isten színelátásának. Így a maguk választotta szellemi állapotba kerülnek. S a jánosi fogalmazás beleillik a képbe: „Láttam a Sátánt miként villámot lezuhanni az égből”. Dramatizált kép persze, de a lényegre tapint. Hihető-e azonban mindez felnőtt fejjel?

A kérdés bennem is felmerült, míg rá nem döbbsentem, hogy ezen a földön mennyire hasonló az angyalok bukása a miénkéhez (és megfordítva). Hány olyan kiváló szellemű ember van – tudós, művész, filozófus –, aki hasonló gesztussal utasítja el Jézus Krisztust mint Megváltót és annak élő közösségét, az egyházat. Luciferhez hasonlóan a világosság hordozói ezek az emberek is. De a szellemi lény próbatételét nem állják ki. Elbuknak, visszautasítva Isten szavát, sőt esetleg magát Istent is. Más nagy szellemek viszont igent mondanak az Üzenetre, hasonlóan Michaelhez. Nem kábulnak el saját nagyságuk tudatától. Mert: „Kicsoda olyan, mint az Isten?!”

Sokat vívódtam fiatalabb fejjel, hogy meg kellene írnom a „földi teológiát”. Az angyalok bukása volt a minta. Csak odáig jutottam. Egyre

több világi példában döbbsentem rá, mennyire ugyanaz a próbatétel lényege. Náluk is, nálunk is. Egy negyven körüli egyetemi magántanár kiment a templomból, amikor egy 25 éves fiatal káplán hirdette az ígét, mert korban és a világi tudományban alatta állt. A gőgje nem bírta elviselni. Hányan vannak, akik a tudomány nevében utasítják el a Bibliát, a kinyilatkoztatás üzenetét. Bukott angyalok – a földön. Ezért hallunk megnyugodva olyan tudósokról, írókról, filozófusokról, akik elfogadják Isten létét, sőt a kinyilatkoztatás üzenetét is. Ők Michaelhez hasonlatosak.

Szent Mihály ünnepe ezért kap különös jelentőséget földi vonatkozásban is. Ha annyi kiváló szellemű ember igent tud mondani Isten szavára, mint Szent Pál, Ágoston, Dante, Michelangelo, Descartes, Heisenberg és nagyon sokan mások, akkor mi miért ne tennénk?! A hitnek is megvan a maga nagykorúsága. Hiszen a földi teológia jegyében tapasztaljuk meg, hogy azok a nagy szellemek hozzák a poklot a földre, akik megtagadták Istent. Az ateizmus időszaka megmutatta.

A Sátán mindent ígér. A pillanat üdvét kínálja. De hatókörében éled meg a kárhozat, a földön is. Ő a „hazugság atyja”. Michael, mi veled tartunk.

Boda László

SZENT ŐRZŐANGYALAINK

Itt a földön kevesen engedhetik meg maguknak, hogy testőrök vigyázzanak rájuk, akik megóvják őket mindenfajta rablótámadástól vagy gyilkossági kísérlettől. Ám a testőrök is csak a test, a vagyon, a földi dolgok védelmére képesek, ahogy ezt a „testőr” szó nagyon jól kifejezi. A lélek ellenségeitől nem védhetnek meg senkit sem.

Isten különleges szeretetének a megnyilatkozása, hogy minden egyes ember mellé személyes őrzőangyalt rendelt – legyen bár gazdag vagy koldusszegény az illető. Őrzőangyalaink életünk minden lépését vigyázzák és elhárítják a ránk leskelődő testi-lelki veszélyeket, ha Isten tervei azt így kívánják. Az Egyház október 2-án ünnepli a szent őrzőangyalokat. Az év minden napján, de különösen most, illendő megemlékeznünk róluk. Kik is ők tulajdonképpen?

Bizonyára mindannyiunk számára ismerős Pinokkió kedves meséje. A jó tündér életre kelti a Dzsepitto mester által megfaragott lélektelen fabábút és odarendeli mellé a bölcs Tücsök Tódort, hogy legyen a fabábu lelkiismerete. Mivel Pinokkiónak nincs lelke, lelkiismerete sem lehet. Márpedig erre elengedhetetlenül szüksége van ahhoz, hogy valódi ember legyen belőle. Tódor segít kimenteni őt Stromboli mester kalitkájából és az utolsó pillanatban ő menti ki Furi-muri

szigetéről, hogy végérvényesen, örökre számárrá ne változzék. Tódor segítségével nélkül a tehetetlen Pinokkió elveszett volna Stromboli mester vagy a számárellet örök rabságában. Segítségével viszont elnyerte azt az örökséget, amit a jó tündér szánt neki: valódi emberré vált.

Nekünk embereknek van lelkünk és van lelkiismeretünk. Nincs szükségünk Tücsök Tódorra itt a földön. A természetfeletti világ dolgaiban azonban éppúgy járatlanok vagyunk, mint ahogy Pinokkió járatlan volt az emberi világ dolgaiban. Ezért szükségünk van olyan valakire, aki jártas a mi mennyei örökségünk dolgaiban, aki természetfeletti szemmel látja helyettünk életünknek azokat a kritikus pontjait, ahol mennyei segítségre szorulunk és akkor intézkedik. Megszólaltatja lelkiismeretünket, emlékezetünkbe idézi azt, amiről nem szabad megfeledkeznünk, segít helyesen dönteni, jó tettekre sarkall. Ezenkívül életünk minden percében vigyáz reánk, testi és lelki vonatkozásban egyaránt. Távol tartja tőlünk a gonoszlelek korlátlan garázdálkodását, és csak olyan mértékben engedi érvényesülni rajtunk, ami Isten próbátévo szándékának megfelel.

Tartsunk személyes kapcsolatot őrzőangyalunkkal, kérjük segítségét és közbenjárását Istennél, legyünk hálásak neki azért a meg nem szűnő szol-

gálatért, amellyel életünk minden percét óvja. Sokakban felvetődhet persze a kérdés: Isten mindent tud, gondoskodása mindenkire és mindenre kiterjed, miért van hát szükség külön őrzőangyalra? Mert Isten közvetítők révén részesít bennünket szeretetében: itt a földön elsősorban a szülők, a mennyben az őrzőangyal útján. Ahogy a 220 ezer voltos távve-

zetékről jövő villamosenergiát nem lehet bevezetni közvetlenül a lakásba, hanem le kell transzformálni először 11 ezer voltra, majd 220 voltra, úgy Isten felénk áramló gondviselő szerepét is közvetítők juttatják el hozzánk és ebben a láncban az őrzőangyal látja el a mennyei transzformátor szerepét.

Kesselyák Péter

„ÁLDJÁTOK AZ URAT, ANGYALAI, MIND, TI HATALMASOK, KIK TELJESÍTTEK PARANCSAIT...”

(Zsolt 103,2)

Az angyaloknak is van szabad akarata, mint nekünk.

Akarásuk óriási erő, nemcsak félig határoznak el valamit, hanem egész lényükkel, ezért döntéseik visszavonhatatlanok.

A Szentírás számos példája szemlélteti, hogy mire képesek az angyalok. 2Kir. 19,35 könyvben: „Azon az éjszakán az Úr angyala az asszírok táborában lesújtott száznyolcvanötezer emberre. Dán 3,49-50 és Dán 6,23-ban leírja, hogyan küldte el Isten az angyalát és mentette ki Dánielt és társait a tűzből és az oroszlánok verméből.

Ap Csel 5,19-ben és Ap Csel 12,7-10-ben kiszabadítja Pétert a börtönből (2 Pét 2,11).

A Szentírásban többször is találkozhatunk az angyalok jelenlétével. Amikor az emberhez szólnak, emberi testet kapnak és emberileg érthető nyelven szólnak. Gondoljunk Ráfael

főangyalra, aki az ifjú Tóbiást kísérte, vagy Gábiel főangyalra, aki Szűz Máriával a Megváltó fogantatásának hírért közölte.

Mindkettő testi alakban jelent meg. Azzal, hogy testet tulajdonítottak az angyaloknak, főképp azt akarták hangsúlyozni, hogy az angyalok nem végtelenek, mint az Isten, hanem valamiképpen határosak, ha nem is annyira térhez kötöttek, mint az emberek.

Az angyal egészként van jelen az egész térben és egészként annak részeiben, éppúgy, mint lelkünk a testünkben. Bár képtelenek vagyunk ezt elképzelni, a bölcséleti megfontolás egyértelműen erre a megállapításra vezet. Az angyalok nincsenek testhez kötve, míg a mi lelkünket, amely ugyan szellemi, testhez kötötte a Teremtő.

Az örök boldogságban való jelenlétükkel és imádásukkal örökkön örökké dicsőítik az Istent.

Az angyal név tisztseget jelöl és küldetést jelent. Isten küldi az angyalokat az emberekhez. Az „arkangyal” megtisztelő címmel illetik őket. Gábor arkangyal neve: „Isten ereje.” Őt bízta meg Isten a megváltás hírének közvetítésével. Ráfael arkangyal neve: „Isten az üdvösség, a gyógyulás.” Egy ifjúnak lett hűséges útítársa. Mihály „az egyik magas fejedelem” (Dán 10,13), a mennyi seregek vezére. A Jelenések könyve ezt írja róla: „Michael és angyalai megtámadták a sárkányt” (Jel. 12,7), azaz az ördögöt. A mennyben Michael irányította a szellemek nagy harcát a sátán ellen, ezt a földön folytatódó harcot is ő vezeti az idők végezetéig, ezért ő a küzdő Egyház égi pártfogója.

Lucifer és angyalai lázadásakor Mihályt a felháborodás tüze állította velük szembe, gögjük miatt, hogy Istennek akartak utasításokat adni. Ellenkezést nem tűrő határozottsággal Lucifer tudomására hozta, hogy senki sem olyan, mint az Isten, tehát senki se tegye magát egyenlővé övele és ne vesse meg parancsait.

Szent Mihályt legtöbbször úgy ábrázolják, amint legyőzi a sárkányt, az öskígyót, az ördögöt, Lucifert - lándzsával a kezében.

Az albertfalvi Szent Mihály templomban egész sajátosságos az ábrázolása. Az egyik kezében a kard – a küzdés-, a másik kezében magasra emelve viszi az Oltáriszentséget.

Mi a magyarázat?

A körülötte levő angyali kar kezében van a megoldás, mint ahogy a szentmise római kánonja mondja: „Mindenható Isten, parancsold, hogy áldozatunkat szent angyalod isteni Fölséged elé mennyi oltárodra vigye.” Az egészen tiszta áldozati adományt viszi Isten elé. Kiesdi számunkra a kegyelmet és a bűnbocsánatot.

Életünk egész folyamán az angyalok segítségére szorulunk. Küldetésünkél fogva kitartanak mellettünk, amíg az ördög is kísérhet és egyéb ellenséges hatalmak veszélyeztetnek, vagyis egész életünkön át, amíg csak a másvilágba nem érkezünk.

Az Egyház így imádkozik a haldoklóért: „Fogadja testedből távozó lelkedet az angyalok fényes serege. Álljon félre utadból a pokoli sátán minden hatalmával, rémüljön meg és meneküljön... amikor megérkezel az angyalok kíséretében... Fogadja őt Szent Mihály, az égi seregek vezére és vezesse el a Világosság Országába.”

Míg a Földön élünk, nap mint nap mondjuk el ezt a Szent Mihályt kérő imádságot:

Szent Mihály arkangyal védelmezz minket a küzdelemben, a Sátán gonosz kísértései ellen légy oltalmunk. Esedezve kérjük: „Parancsoljon neki az Isten”, te pedig mennyi seregek vezére a Sátánt és a többi gonosz szellemet, kik a lelkek vesztére körüljárnak e világban, Isten erejével táaszítsd vissza a kárhozat helyére.

Horváth Zsuzsanna
hitoktató

SZÜLŐI HITTAN 1997–1998.

Az idei tanévben is szeretettel meghívjuk a kedves szülőket beszélgetéssel egybekötött előadássorozatunkra. Bízunk benne, hogy hatékonyan tudunk segíteni ez által is a krisztusi nevelés nehéz feladatában.

A program házigazdái az albertfalvi Szalézi Munkatársak Közössége.

Helyszín: a Don Bosco Katolikus Általános Iskola ebédlője.

Időpont: kéthetente, szerda este 17³⁰-tól kb. 19⁰⁰-ig.

Minden érdeklődőt, nem csak a „donboscos” gyerekek szüleit, szeretettel várunk!

A tavalyi év tapasztalata alapján az idei fő téma Bosco Szent János nevelői módszerének átgondolása lesz. Megismerjük az Ő nevelői tevékenységét, és megpróbáljuk alkalmazni saját helyzetünkre.

Mottónk: „Don Boscóval a mi időnkben”

1997. október 8.	Don Bosco kora; hivatása, életútja
1997. október 22.	Don Bosco nevelési módszerének alapdimenziói
1997. november 5.	A „megelőző módszer” alapjai I. Szeretetreméltóság
1997. november 19.	A „megelőző módszer” alappillérei II. Észszerűség
1997. december 3.	A „megelőző módszer” alappillérei III. Vallásosság
1998. január 7.	Fegyelem és öröm, DB vezetési stílusa
1998. január 21.	A lelki vezetés fogalma, jelentősége
1998. február 11.	Világiak bevonása az Egyház életébe
1998. március 11.	A közösség jelentősége, plébániai közösség
1998. március 25.	Az érzelmi érettség útja
1998. április 15.	Vallási érettség
1998. április 29.	Erkölc és jellem

Az előadások témái tematikusan kapcsolódnak, de önállóak. Sorozatunkkal szeretnénk elősegíteni egy egymást segítő, baráti szülőközösség összekovácsolódását.

A szervezők nevében:

István atya, Béla atya

MÁRIAREMETEI GYALOGOS ZARÁNDOKLAT

1997. szeptember 13. délelőtt

Csodálatosan szép késő nyári reggel. Sokan, hála Istennek, nagyon sokan gyűltünk össze a Városmajorban, hogy elinduljunk gyalogosan Máriaremetére.

A zárandoklat célja: országunk jelenlegi erkölcsi válságának megszüntetése, a keresztény értékrend helyreállítása, a jövő évi választások kedvezőbb eredményének reménye. Ehhez kellett közös, együttes imánkat felajánlani.

A zárandoklat időpontjának kiválasztása nem volt véletlen, hiszen ötven éve 1947. szeptember 14-én Mindszenty József hercegprímás vezetésével százezer férfi zárandokolt ugyanezen úton. Sőt 1947. szeptember 21-én ugyancsak százezer nő, 28-án pedig hasonló tömegben az ifjúság vonult Máriaremetére. Ezen zárandokutak emlékére rendezték a mostani zárandoklatot, amely az akkori körülményekhez hasonló politikai környezetben valósul meg, célja pedig teljesen azonos az ötven évvel ezelőttiekkel.

Ezért most megmutattuk:

- az Úrnak, a Szentháromságnak, hogy mi, katolikus magyarok, itt vagyunk;
- a Boldogasszonynak, hogy megfogya bár, de hűségesek vagyunk;
- egymásnak, hogy megismerjük egymást;
- hívőknek, másképp hívőknek és nem hívőknek, hogy mi katolikusok is itt élünk és vagyunk.

Célunk volt:

- dicsőíteni az Urat, mert mindent neki köszönhetünk;
- hálát adni a hitért, mert megkaptuk és megkapjuk azt a kegyelmet, hogy hihetünk;
- bocsánatot kérni és engesztelni a mulasztásokért, a bűnökért, a hűtlenségért, akár mi, akár mások követték el;
- elérni, hogy az igazi értékek tekintetében a jövő szebb legyen, hitünk legyen töretlen;
- Egyházunk szabadon vezethesse híveit az üdvösség felé.

A zárandokutat támogatta részvételével a Püspöki Kar is, jöttek velünk az úton, és a zárandoklat befejező szentmiséjét Paskai Bíboros Úr celebrálta.

Hála Istennek a jelenlét szép volt, mintegy 25–30 ezer ember vett részt imádkozva-énekelve e zárandoklaton. Talán megtettünk egy lépést Mária országának elérése érdekében. Úgy legyen.

Madaras Gábor

PROGRAMOK 1997. DECEMBER 31-ig

szeptember 29.	18 ³⁰	Az Egyházközségi Képviselőtestület ülése
október 3.	15 óra	A Kislánykör első idei foglalkozása. Találkozás az alsó hittanteremben. Kiss Anikó, a Kislánykör vezetője szeretettel várja az 1-4. osztályos lányokat
október 4.		Az ifjúsági Klub kirándulása Ópusztaszerre. Találkozás 6 órakor a templom előtt
október 5.	18 óra	Gitáros mise
	19 óra	Az ifjúsági Klub őszi évadjának megnyitása a Bükköny utcai klubhelyiségben
október 8.	17 ³⁰	Szülői hittan
október 11.		Zászlónk Kupa, az ALFA és az ALFA B csapat részvételével. Szurkolókat vár a két csapat a Bosnyák téri pályára
október 12.	18 óra	Gitáros mise
október 19.	19 óra	Az ifjúsági Klubban (Bükköny utcai klubhelyiség) előadást tart a LEGIO CHRISTI-ről Duffy atya
október 22.	17 ³⁰	Szülői hittan
október 24.		Ifjúság részére gyalogtúra. Indulás a templom elől reggel 8 órakor. Túravezető Vas Gábor
október 26.	18 óra	Gitáros mise
november 5.	17 ³⁰	Szülői hittan
november 9.	18 óra	Gitáros mise
november 19.	17 ³⁰	Szülői hittan
november 21-23.		A III. Lelki – szellemi hétvége Máriabesnyőn. Magyarország 2000 után. A Karolina Egyesület, a Szentimrevárosi Egyesület és az A.K.T.K. közös rendezvénye. Jelentkezés Kiss Gábornál. A teljes részvételi díj kb. 3300 Ft. Támogatás, kedvezmény kérhető
november 22.		A Szalézi Munkatársak találkozója
november 23.	18 óra	Gitáros mise
november 28-30.		Ifjúsági (16 éves korig) adventi lelkigyakorlat Péliföld-szentkereszten
november 29.	15 óra	Családos mise
december 3.	17 ³⁰	Szülői hittan
december 5-7.		Adventi lelkigyakorlat Péliföld-szentkereszten. Részvétel 16 éves kortól
december 7.	18 óra	Gitáros mise
december 20.	15-től	Családi és ifjúsági közös délután. A szervezők kéri, hogy már most készüljenek a műsorszámok
december 21.	18 óra	Gitáros mise
december 31.	20 óra	Szilveszteri BÁL

AZ ALBERT HERCEG DÍJ ÁTADÁSA

Az Albert Herceg Díjat 1997. Húsvétvasárnapján adta át az A.K.T.K. vezetősége Dr. Verbényi István albertfalvi plébánosnak, protonotárius, kanonoknak. Az A.K.T.K. elnöke, Kiss Gábor köszöntötte István Atyát a díj átvétele alkalmából.

Kedves István Atya!

A Társas Kör közgyűlése az elmúlt évben, 1996-ban alapította az Albert Herceg Díjat. Az alapítási javaslatban szerepel, hogy a közgyűlés évenként oly személyeknek adományozhatja az Albertfalva alapítójáról és névadójáról elnevezett díjat, akik hazánkban és szűkebb otthonunkban, Albertfalván kiemelkedően képviselik a keresztény értékeket, elkötelezettek nemzetünk iránt.

Az idei közgyűlés előtt a Társas Kör választmánya úgy döntött a beérkező javaslatok alapján, hogy István Atya, téged terjesztünk elő a díjra. Hogy helyesen döntött a választmány, azt bizonyítja, hogy amikor Sümegh László elnökhelyettes a közgyűlésen kimondta a nevedet, mint a díj várományosát, spontán taps tört ki a teremben.

Számomra ez a taps sokat üzent, sokat jelentett. Ugyanis nekünk, albertfalvi híveknek ritkán van módunk megköszönni neked fáradozásaidat. A taps, ami a közgyűlésen felcsattant, nem csak a díj jóváhagyása volt, hanem köszönet minden albertfalvi hívő nevében.

Emlékszünk, hogy 1993. decemberében te vetted fel egy civil egyesület megalapításának gondolatát a kép-

viselő testületben. Az alapítást – talán túlzott óvatosságból, talán kishitűségből – közvéleménykutatás előzte meg itt a templomban. A közvéleménykutatás eredménye a te elgondolásodat, javaslatodat maximálisan alátámasztotta. Ekkor tettük néhányan igazán magunkévá az alapítás gondolatát, és kezdtük meg a Társas Kör szervezését.

És ebből a történetből engedjék meg, hogy kiemeljek egy mozzanatot. Azt, hogy István Atya elindította egy Társas Kör szervezését, majd hagyta, hogy mi fejezzük be. Később soha sem kívánt beleszólni, és soha sem próbálta meg kívülről irányítani a Társas Kör működését.

Többször gondoltam már arra, hogy talán keményebb kézzel, néha talán erősebb parancsszavakkal kelene irányítanod az egyházközségeket. De a következő pillanatban már arra gondoltam, biztos, hogy mégsem. Helyes vezetési stílusodat bizonyítja a Don Bosco Iskola Alapítvány megalapítása, majd a Don Bosco Iskola létrejötte és működése. Tudjuk, folyamatban van egy katolikus óvoda szervezése is itt Albertfalván. Biztos, hogy egy diktatórikusabb egyéniség mellett Albertfalván nem jöttek volna létre ezek a csodálatos dolgok.

Albert Kázmér Ágost Herceget, Albertfalva alapítóját ábrázoló em-

léklakettünket Madaras Balázs, plébániánk ifjú tagja készítette el, az Albertfalvi Helytörténeti Múzeumban lévő festmény alapján.

Mint korábban említettem, nekünk, albertfalvi híveknek ritkán van módunk, vagy talán nem vagyunk elég bátrak ahhoz, hogy kifejezzük szeretetünket és tiszteletünket irántad. Ez a díj, egy kicsit kézzelfoghatóan, egy emlékérem és egy oklevél formájában fejezi ki a Társas Kör tag-ságán kívül minden albertfalvi hívő szeretetét, tiszteletét, és köszönetét.

Gondolom, évek, évtizedek múlva is, utódaink ki fogják évenként adni az Albert Herceg Díjat. Lehet, hogy tízszer, lehet, hogy ötször, lehet, hogy még többször fogják utódaink odaítélni. De nekem, mint a Társas Kör mostani elnökének jutott az a feladat, hogy először adhassam át ezt a díjat. Örülök, hogy első alkalommal, Albertfalva plébánosának, Neked adhatom át.

Külön öröm számomra, hogy egyházunk legnagyobb ünnepén nyújthatjuk át neked a kitüntetést. Kívánom, hogy a feltámadt Krisztus békéje legyen szívedben, kívánom, hogy a már említett nagy tettek eredményeképpen létrejött alkotások mellett újabakkal gyarapítsuk közösen Albertfalvát.

István Atya válasza

Köszönöm a kitüntetést. Kétszeresen is albertfalvinak érzem magam: három éves koromtól a szeminárium-

ba való vonulásig itt éltem, itt van otthonunk, ahol szüleim halálukig éltek. Magam pedig rendszeresen jártam haza meglátogatni őket. A másik, hogy hivatali szolgálatom tizenkét éve Albertfalvához köt.

Plébánosnak lenni nemcsak a hívő közösség vezetőjét jelenti, hanem bizonyos közeleti szerepet is jelent. Mindkettőt igyekeztem megvalósítani. Ezért tettem meg mindent a hitélet fejlesztésére, de állandóan igyekeztem kapcsolatot tartani a nem hívő emberekkel is. Plébánosként fontosnak tartottam, hogy a körülmények alakulása folytán megvalósuljon a katolikus iskola, de a templomunk – noha csak a hívők látogatják – külsőleg szép és gondozott legyen.

Fontosnak tartottam jelenlétünket a közeletben, ezért fáradoztam azért, hogy megalakuljon az Albertfalvi Keresztény Társas Kör, és kapcsolatot tartson szűkebb hazánk egyéb társulataival.

Fontosnak tartottam, hogy kulturális téren Albertfalva egész lakosságának segítséget nyújtsunk. Ezért öröm számomra minden hangverseny, vagy kulturális esemény, de fontos az Egyházközségi Levél, a Plébániai Hírek, a Lajtorja és a Boscolap megjelenése. Ezek adnak igazán képet arról, hogy milyen sokszínű Albertfalva élete.

Amikor ismételtelen megköszönöm a kitüntetést, csak megerősíteni tudom, hogy a továbbiakban is elkötelezetten kívánom szolgálni Albertfalva lakóit és hívő népét.

A JEZSUITÁK LELKIGYAKORLATOS KÖZPONTJA: A MANRÉZA

A Manréza Lelkigyakorlatos és Konferenciaközpont a Jézus Társasága Magyarországi Rendtartománya, vagyis a jezsuita rend egyik intézménye. 1993. június 1-je óta működik Dobogókőn. A két, egymáshoz közel fekvő, összesen öthektáros területen összesen négy épület található. Ezekből kettő elsősorban (egyházi és nem egyházi) konferenciacélokat szolgál, alkalmi vendéglátást és üdülést tesz lehetővé, illetve a harminc dolgozó közül néhánynak szállást ad. A másik két épület elsősorban lelkigyakorlatos és belső rendi célokat szolgál, egyházi továbbképzéseknek ad helyet. A rendházban állandó, zárt meditációs kápolna működik, vasárnaponként délelőtti tíz órakor nyilvános szentmisére várva a kirándulókat, a közeli-távolról Dobogókőre érkezőket. A Manréza céljai közé tartozik még egyéb oktatási, szociális és kiadói tevékenység is.

Az 1991. évi XXXII-es törvény a volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről lehetővé tette, hogy a jezsuita rend az 1950-ben államosított régi Manréza nevű ingatlanjáért cserébe 1993. június 1-jén megkapja a dobogókői volt pártüdülő, kormányórság és Kádár-villa épület-együttest, mely értékben ugyan nem éri el az elbitorolt korábbi jezsuita lelkigyakorlatos és rendi központot, de a szerzetesrend vállalt feladatainak

ellátására alkalmas. A régi Manréza a két világháború között épült Budapest peremén, Zugligetben, országos adakozásból, külföldi segélyekből és kölcsönökből. Működése éve alatt többek között a magyar katolikus férfitársadalom számára vált fogalommmá a belső megerősödés, a megújulás, az élet értelmes és hívő rendezésének helyeként. A név másokat a falu-manréza mozgalomra emlékeztet, ami a szegény és nincstelen rétegek tanítását, felemelését szolgáló KALOT 1946-os betöltése után két évig még létezett, ápolva a KALOT lelkiségét. Maga a szó része lett a magyar nyelvnek, olyanok is használják minden vallási tartalom nélkül, akik a szó eredetéről talán nem is tudnak, például „manrézáztak”, „manrézába vonultak” az elmúlt évtizedekben a belügyi és pártmunkások, ha valamit át akartak beszélni, gondolni egy elzárt helyen, vagy a megváltozott világban megfelelően ma a managerek, a nagyobb cégek belső emberei tesznek hasonlóképpen, ha ki akarják értékelni az üzletmenetet, vagy egy fontos üzleti döntés előtt állnak.

A névadó Manresa nevű, spanyolországi település azáltal vált ismertté sokfelé, ahol a jezsuiták az elmúlt négy százötven évben megfordultak, hogy a rendalapító Loyolai Szent Ignác 1522–23-ban egy esztendő

töltött ott elvonultan, sok-sok meditációval. Alapvető felismerésekre, belső meglátásokra jutott ezen idő alatt, megváltozott az egész élete, s a manresai tartózkodásának következménye lett a lelkigyakorlatos mozgalma és a jezsuita rend megalapítása.

A magyar jezsuita rendtartomány személyi és tárgyi feltételeinek újjászervezésében, az ország belső megújulását segítő feladatában fontos szerepe van az új Manrézának.

Címe: 2099 Dobogókő, Fény u. 1.

Tel.: 26-347-681; fax: 26-347-633.

Sajgó Szabolcs SJ., igazgató

A DOBOGÓKŐI MANRÉZA VENDÉGEI VOLTUNK

Családok tábora '97

Idei családok táborozásunknak – Bajót, majd Leányfalu után – a jezsuita rend Manréza lelkigyakorlatos háza adott otthont. Népes társaságunk elhelyezése nem kis erőfeszítést igényelt, hiszen – az anyagi hozzájárulást nyújtóknak köszönhetően – 10 család lehetett ott 26 gyerekkel. Már az indulás előtt kézhez kaptuk a részletes tájékoztatót (buszmenetrenddel, térképpel, szobabeosztással) és a lelki programok vázlatait, melyek mindvégig segítségünkre voltak. „A családok lelkigyakorlat sikere a vigyázókon múlik” – szoktuk mondogatni. Fialat barátaink az idén is szívesen vállalták ezt a feladatot. Gyermekeink – köztük 8 három éven aluli kicsi! – boldogan játszottak a friss levegőn, mialatt mi nyugodtan beszélgethettünk. Köszönjük Csucsú, Anikó, István, Judit és Gabesz!

Beszélgetéseink egy részén Sajgó Szabolcs jezsuita atya útmutató szavait hallgathattuk. A vasárnapi szentmisét is vele mutattuk be, melynek bensőséges, családias hangulata mindannyiunk számára nagy élmény volt.

Elmélkedéseink témái a Jézus évhez kapcsolódtak: Jézus és az ima; Jézus és a döntések. A körkérdések során egymást is jobban megismerhettük: pl. ki hogyan szokott imádkozni? Végül Szabolcs atya felajánlotta, hogy szívesen látna minket egy igazi „szilenciumos” (csendes) lelkigyakorlatra. Két hétvégéről lenne szó: mialatt a férj lelkileg feltöltődik, a feleség vigyáz a gyerekekre és fordítva. Talán ezt is sikerül megvalósítanunk.

Vasárnap délután István atyával gondolkodhattunk együtt családok közösségünk elkövetkezendő feladatain (közös misék; a *Házaspárok közelről* c. beszélgetéssorozat; a jegyesoktatásban való részvétel lehetőségei; esetleges kapcsolatok más plébániák hasonló csoportjaival). Reméljük, hogy atya és Zsuzsa néni ismét jól érezte magát körünkben.

A kötött programok mellett sokat sétáltunk az erdőben. Vasárnap a kilátónál közösen énekeltük: „Erdő mellett estvéletem...” Hozzám különösen közel áll ez a dal, mivel otthon es-

ténként gyakran szoktam énekelni kislányomnak, Orsinak. Most már együttes családi emlékünkné ez a „dobogókői” *Esti dal*, melynek meghitsége akkor este sokunk szemében tükröződött.

Gyerekeink az idén is buzgón gyűjtögettek a „jóságokat”, melyek ötletes rajzok formájában is megjelentek a közös papírlapon. Kedd délelőtti záró-hálaadó imádságunkon – nagy örömünkre – sokuk szájából hangzott el: Köszönjük, hogy együtt játszhattunk! Kindelmann Ágától kedves emléket kaptunk: egyszerű színes lapon egy kis kép, mindannyiunknak személyre szóló pár sorral. Manapság, amikor az ember sokszor eltűnik a nagy tömegben, jólesik az ilyen szeretetből fakadó odafigyelés.

Elmúlt a tábor. Hazajöttünk. Talán kicsit sajnáljuk, hogy most kevesebbet lehetünk együtt. Elkezdődött az óvoda, az iskola és velük a fáradtabb, hajszoltabb hétköznapi. Dobogókőről sok élményt hoztunk magunkkal, melyekről szívesen beszélgetünk a vasárnapi miséről kijövet a templom előtt.

Kinek mi volt a legemlékezetesebb? – tettem fel a kérdést néhány résztvevőnek. Íme a válaszok:

„Jó érzés volt számunkra, hogy minden szülő a másik gyereket is a magáénak érezte. Figyeltünk egymásra, segítettük egymást. Istennek hála, végig gyönyörű időnk volt. Élvezhetjük a harangvirágos erdő közelségét.” (Bató család)

„Olyan megnyugtató érzés volt, hogy gyermekeink felszabadultan játszhattak egymással a jó levegőn a számunkra ideális játszótéren, és ezzel

nem zavarták mások nyugalma.” (Cseh család)

„Első alkalommal vettünk részt ilyen táborozáson. Tetszett a lelkülete, a szervezetsége. Jó volt a nap hármas tagolása: délelőtti, késő délutáni és esti elmélkedések. Szabolcs atya előadásai jól illeszkedtek a programunkhoz. Hálás szívvel köszönjük a szervezőknek: a Bató és a Sáros házaspárnak.” (Fejes család)

„Utolsó esténken tábortűz körül gyűltünk össze. Jó hangulatot teremtett a közös éneklés. Minden családból a testvérek együtt adtak elő egy-egy dalt, majd a produkció »jutalmául« fahasábot dobhattak a tűzre. Így sem a tábortűz, sem a jó hangulat nem aludt ki.” (Kindelmann család)

„A mindennapi rohanás után el tudtunk kicsit csendesedni, ami nagyon fontos lenne ahhoz, hogy imádkozni tudjunk. Itthon is törekednünk kell, hogy – Sajgó Szabolcs atyát idézve – csendet tudjunk teremteni és Isten utáni vágyakozásunkat Isten töltsé be, ne pótcselekvésekkel töltsük ki ezt a vágyat. Sokat tudunk lenni az Atya jelenlétében.” (Kolonics család)

Jézus mondja: „Ahol ugyanis ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük.” Mi is összegyűltünk – nemcsak ketten, hárman – és éreztük az Ő jelenlétét. A tűz körül vidáman és egyre gyorsabban énekeltek: „Nem lesz egyedül a szívem többé, glóri’ alleluja. Velem az én Uram mindörökké, glóri’ alleluja...” Add, Urunk, hogy egész életünkben így énekelhessünk!

Pál Kati

PEDAGÓGUS SORSOK

Mintegy húsz éve is lehet már annak, hogy a Vigilia katolikus folyóiratban *Papi sorsok* címen volt olvasható egy sorozat, Siki Géza tollából. Csak a bennfentesek tudták, hogy az írói álnév mögött Rónay György író László fia rejtőzik. Az édesapjától kitűnő tollforgatói vénát örökölt, szárnyait bontogató író-újságíró a puha diktatúra idején az általa ábrázolt papi sorsokon keresztül, a sorok között mutatott rá az akkori hatalmas gyalázatos egyház- és vallásellenes ségére.

Be kell vallanom tehát, a címadás ötlete nem az enyém, talán nem veszi Rónay László plagizálásnak, hogy ötletét elorozva *Pedagógus sorsok* címmel olyan tanár egyéniségekre emlékezünk, akik generációkba neveltek szakmai tudást, erkölcsi tartást, keresztény szellemiséget.

* * *

Február elejének hideg, havas éjszakáján lefekvéshez készült a fiatal házaspár. Három gyermekük már édesen aludt a szomszéd szobában. A fiatalasszony gyakorlott, óvatos mozdulattal betakarta a kicsiket. Férje az íróasztalnál éppen befejezte munkáját, fáradtan csukta be a jegyzeteit tartalmazó mappát. Egyetemi előadásainak vázlatait már 9 éve gyűjtötte ebbe az

ízletes bőrkötésű de már kissé megkopott irattartóba. Hangos csöngetésre riadtak fel. A férj sejtette, talán zsigereiben megérezte, ilyen kései órában a váratlan látogató nem hozhat jó hírt. Az utóbbi napokban a patinás pesti egyetemről egymás után tűntek el a professzorok ugyanúgy mint tanársegédek, hollétükről még érdeklődni sem volt ajánlatos. Átvilant az agyán: lehet, hogy most én következem? Nem sietett a bejárat ajtóhoz, lassan, kimért mozdulatokkal vette fel zakóját, nem illik ingujjban fogadni még a váratlan vendéget sem. Három bőrkabátos, rossz kinézésű ember állt a bejáratnál s egy letartóztatási parancsot lobogtattak, mely a férfi nevére volt kiállítva. Kopott télikabátját még megengedték, hogy felvegye, majd durván a ház előtt várakozó fekete Volgába tuszolták. Miközben a kocsi foglyával a fagyos éjszakában a rendőrség felé száguldott, a három látogató visszament a házba, felébresztették a házmesternét és még egy, a szomszédban lakó tanú jelenlétében nekiálltak a ház kutatásnak. Hajnalig tartó alapos munkát végeztek, feltúrták a lakás legkisebb zugát is, összegyűjtötték a könyvespolcokon található összes vallásos könyvet. Az írógéppel egyetemben az egész módszeresen papírdobozokba rakták és corpus delicti-ként elvitték.

A házaspárral együtt élő nyugdíjas korú nagymama az átélt izgalmtól közben rosszul lett s a sebtében kihívott orvos injekciójától nyugodott csak meg. Az édesanya nagyon ügyelt arra, hogy a gyerekek véletlenül se ébredjenek fel, hiszen ez az élmény egész életükre szóló traumát okozhatott volna.

A Tanár Úr három évet töltött börtönben, semmi másért, mint vállalt keresztény világnézetéért, hitéért. A fegyintézetben taníthatott, többnyire köztörvényes bűnözőket vezetett a matematika, a fizika és a természettudományok rejtelmeibe. A Gyűjtőben igazán jeles társaság jött össze, ugyanis még bent töltötték büntetésüket a forradalom és szabadságharc miatt szabadságvesztésre ítélt revizionista kommunisták, ugyanúgy mint az igazi hazafiak.

Amíg az elítélt lelkészek inkább Márianosztrán raboskodtak, a hasonló vagy ugyanazon perekben elítélt civileket a politikai foglyokkal együtt tartották. A börtönben még elfogadták tanárként, szabadulása után azonban hiába próbálkozott, az iskolák kapui mindenütt becsukódtak előtte. Az igazgatók szemlesütve tárták szét kezüket, egyikük sem merte alkalmazni a megbélyegzett, frissen szabadult politikai elítéltet. A három gyerek mellé az évek múltával még kettő született, a hétfős családot eltartani csak a létminimum határán, igen sok

nélkülözés árán lehetett. A Magyar Tudományos Akadémia egyik intézetében sikerült nehezen állást kapnia, akusztikus és rezgéstani méréseket végez, középfokú technikus besorolásban. Csak úgy kedvtelésből, munka mellett, szinte játszva, műegyetemi villamosmérnöki másoddiplomát szerez. Az ízig-vérig pedagógus vénával megáldott ember mindenképpen tanítani szeretne. Nem elégit ki a könyhaasztal melletti korrepetálások, hiába dolgozik rendkívül hatásosan és sikeresen és ment meg a bukástól sok azóta is hálás tanítványt. Számára ez kevés, saját néven hivatalosan schogyan sem engedik elhelyezkedni. Megpróbál tehát más néven dolgozni vagy megbízási szerződésekkel óraadóként egyetemi előkészítőket vállalni. Elsősorban ismerősei, támogatói révén az Orvosegyetemre készít fel végzős gimnazistákat. Közben hihetetlen erőfeszítéseket tesz ötödik gyermeke, egyetlen kislánya érdekében, aki születésétől fogva beteg, és 19 éves korában bekövetkezett haláláig mindent megkap szüleitől, ami emberileg megtehető. A mozgássérült kislányt minden nap viszik abba a gimnáziumba, ahol az édesapja is érettségizett.

A gyermekkorból alig kilépett tinédzsert nem sokkal érettségije után végleg legyűri betegsége, de szülei még ma sem érzik hiábavalónak közel húsz évig tartó küzdelmüket. A rendszerváltás előtt pár évvel végre lehetőség kínálkozik a saját néven való munkába állásra, igaz, rendszerint csak helyettes tanárként. Tanít a

Borászati Technikumban, a Patrónában, a Széchenyi és a Szilágyi Gimnáziumban és még sok másik iskolában. Van olyan tanév, hogy egyszerre három helyen is vállal óraadást, öreg, szakadt Ladájával ingázik az iskolák között, közben csekély óradíjának jelentős részét elviszi az egyre dráguló üzemanyag. Megszállott tanár a szó pozitív értelmében. Emberi gyengeségei messze eltörpülnek azon tulajdonságai mellett, melyek a legnagyobb magyar tanáregyeniségek közé emelik. Szemében örök tűz ég, talán pap testvérbátyja az egyetlen, aki hozzá hasonló elhivatottsággal harcol igazáért. Összesen 10 évet ült Kádár börtöneiben, hasonlóan ártatlanul. Amikor egyházi berkekből is bírálatok, támadások, meg nem értések sorozata éri őket, gondoljunk mindig arra, könnyű azoknak, akik az elmúlt évtizedekben az Állami Egyházügyi Hivatal kedvében jártak, jobbik esetben annak oldalvizén hajóztak és megalkuvásból, kényelemszeretetből ott ücsörögtek a békepapi gyűléseken. Könnyű azoknak, akik ily módon magas egyházi pozícióba jutottak és akik életük egyötödét nem töltötték nézeteik miatt börtönben. Minden ember idegeit megviseli a börtön, az pedig, ha valaki felvállalja mások bűneit, olyan tett, ami több mint tiszteletreméltó. A testvérpárban van valami közös, míg az egyik a papi hivatás, a másik a pedagógia elkötelezett megszállottja. Aki a papi pályán vállalta a börtönt, üldöztetést, a püspöki felfüggesztést, a közértportálok pucolását, az előtt a keresztény em-

bernek meg kell hajtania a fejét, még akkor is, ha emberi, pedagógiai módszereivel nem lehet mindig egyetérteni. A Tanár Úr mindezeket a pedagógus pályán vállalta, éjszakánként a kommunizmus bukásáról, rendszerváltásról álmodott, bízott és reménykedett, talán egyszer eljön számára a jobb világ. Személyes tragédiája, hogy a rendszerváltás akkor következett be, amikor már a megérdemelt pihenés évei jöttek volna el. Most, hogy a politikai, világnézeti akadályok elgördültek alkalmazása elől, még nagyobb energiával vetette bele magát a munkába. Jelenleg is szívesen vállalna bárhol pedagógiai munkát, de időközben a közoktatás anyagi ellehetetlenülése miatt ezen a pályán elhelyezkedni egyre nehezebb. Megjelent a tanári munkanélküliség réme és természetesen legelőször azokat érinti, akik jóval túl vannak a nyugdíjkorhatáron. A Tanár Úrnak mindez nem szegi kedvét, változatlan energiával és bizakodással siet iskolából-iskolába, s bár az anyagiagi tekintetben továbbra sincs elkényeztetve, tisztában van azzal, hogy az ő jutalma nem evilágon kerül elszámolásra.

Újsághír:

Dr. Keglevich László nyugalmazott egyetemi oktató és gimnáziumi tanár a Katolikus Iskolák Nemzetközi Konferenciáján 1700 pedagógus jelenlétében a budapesti Kongresszusi Központban szeptember 17-én vette át a Szent Gellért-díj arany fokozatát.

Sümegh László

„NEM IS ISMERTÜK EGYMÁST, S MÉGIS...”

Augusztusban két napot töltöttem a szalézi munkatársak által szervezett és vezetett Csillagtáborban. Ez alatt a rövid idő alatt is elgondolkodtató, igaz élményt nyújtottak az ott szívvel-lélekkel, teljes odaadással résztvevő gyerekek.

Az első nap reggelén többségben még nem ismertük egymást, mivel a gyermekek kb. fele más-más intézménybe járt. Sok bizalommal adták át őket szüleik.

Voltak, akikhez „egy kis tudnivalót”, illetve „használati utasítást” is adtak. Kezdetben ezekre a gyerekekre igyekeztünk jobban odafigyelni, de rövid időn belül kiderült, hogy a szorongó, félénk kisfiú milyen kedves társalkodó, minden gyerek felé nyitott, mindenkihez van egy-egy őszintén érdeklődő kérdése, s bizony 6 éves kora ellenére sok „élettapasztalatot” bizonyító jó sztorija.

A zárkózottnak minősített két „tudós” már az első napon a modellezés csínjáról-bínjáról tartott a körülöttük állóknak – többek közt nekem is – igen szemléletes kiselőadást arról, hogy miként lehet a drága hobbyt olcsóbbá tenni, miként fűrnak-faragnak. Ebbe a beszélgetésbe kérdésekkel, okos tanácsokkal már a többiek is bekapcsolódtak, s az elszigetelődöttnak hitt két kisfiú máris benne volt a kis gyermekközösségben.

Volt, ki legnagyobb testvérként a felelősséget átérezve kezdetben sokat szorongott attól, hogy legkisebb testvérét – aki 9 éves – baj éri. A súlyos felelősség sokszor gátolta abban, hogy ő is felszabadultan adja át magát a kirándulásnak, játéknak, beszélgetéseknek, nézelődésnek.

Volt, kit nagyon élénk, fegyelmezetlen, sok odafigyelést igénylőként, tevékenységeiben csak rövid ideig leköthetőként adtak át. Róla is kiderült, hogy milyen udvarias, figyelmes és kitartó, hogy boldog, ha valamivel megbízzák, s azt maradéktalanul meg is oldja. Voltak köztük jó alkatú, jó mozgású gyerekek, de voltak macskósak és csupa kéz, csupa láb kamaszok is. S mégis, rövid időn belül a kezdeti gátlások, az ismeretlentől való félelem feloldódott, s egy-két kivétellel önfeledten játszottak, vettek részt a programokban.

A fentiekben leírtak ismét elgondolkodtattak azon, hogy gyerekeink valóban olyanok-e, mint amilyennek mi szülők, nagyszülők látjuk őket? Vajon ők azok, kik úgy szoronganak? Ők azok, kik gátlásosak, zárkózottak? Ha az állandó közösségeikben (iskola, óvoda) valóban olyanok, milyen szerepünk lehet ebben nekünk, az őket szeretőknek, nevelőknek. S vajon többségében miért nem tapasztaltuk ezt a tábor ideje alatt?

Az érzelmek kifejezése, a viselkedés részben tanult. Az első közvetítő a többségében erős érzelmi kötődést is biztosító család. Ha mi szorongunk, azt gesztusaink, mimikánk, viselkedésünk is jelzi, melyre a gyermek mint első mintára gyakran rátanul. Van, hogy mi magunk félünk az új helyzetektől, s ezt kivetítjük. Máskor talán bizonytalanok vagyunk a gyermekeinket érintő döntésekben, ilyen lehet pl. a már korai életkorban közösségbe, bölcsődébe helyezés; a megfelelő iskolaválasztás; a nyári elhelyezés stb. Egyre több szülőt érinthet az egzisztenciális bizonytalanság, s néha a nevelési bizonytalanság is szorongást vált ki. Mi, felnőttek, szüleinkkel beszélgetve talán már többször is rácsodálkozhattunk arra, hogy ők is ugyanazokban a dolgokban voltak bizonytalanok, ők is ugyanazoktól a helyzetektől szorongtak, mint mi ma. Mire figyelmeztet ez minket? Felelősek vagyunk választásainkért! Nem biztos, hogy az egyszerűbb, közeleli elhelyezés a jó megoldás, nem biztos, hogy a közvetlen környezetünkben élő gyermekek a megfelelő társaság, nem biztos, hogy a nevelésről szóló könyvek, módszerek csak az egyedül üdvözítőek, nem biztos, hogy azok adják a helyes diagnózist, a megfelelő megoldást. Akkor mi segíthet a megfelelő döntésben? A teljes ráfigyelés gyermekeinkre. Halljuk meg, amit mond. Halljuk meg, hol érzi jól magát, de azt is halljuk ki belőle, mi annak az oka! Így kapunk bizonyosságot arról, hogy jó helyen van-e. A mi elvárásainknak, elveinknek, érték-

ítéletünknek megfelelő légkör, szellemiség veszi-e körül? Ne csak halljuk, hanem lássuk is reakcióit. A külső átalakulás, lehet előnyös, de lehet intő jel is. Mindig törekedjünk arra, hogy barátaid, lehetőség szerint azok szüleit is megismerjük. Ezek mind olyan szempontok, melyek megerősítenek vagy irányt mutathatnak közös döntéseinkben.

A beszélgetés, az elesett pillanatok azt is bizonyították, hogy az otthon légköre, a szülők érdeklődése, hobbyja, az emberekkel való kapcsolataik mennyire meghatározóak. Hisz a gyerekek tőlük tanulták meg például a terepasztal-készítést, a virágkötést.

Vannak, kik szüleikkel együtt gyűjtik, majd csomagolják az elesett emberek számára az adományokat, együtt olvassák a különleges háziállatokról szóló könyveket, cikkeket és együtt írják le megfigyeléseiket. Ezek már a gyerekek számára is fontos tevékenységek, ezek már az ő érdeklődésüket, értékítéletüket is formálják. Mindezekről szívesen beszélnek egy olyan társaságban, ahol rájuk figyelnek, ahol mindenkit meghallgatnak, s ahol senki sem csodabogár. Sőt ők is adnak! Felkelthetik a többiek érdeklődését, segítenek az új baráti kapcsolatok kialakulásában, mintát adnak arra, hogyan lehet egymásra odafigyelni.

A „Vidámság napja”, a „Csillagtábor”, reméljük, csak a kezdet, hisz olyan jó volt együtt lenni! A Szent Mihály-napi búcsú ismét egy olyan alkalom, amikor nem a környező iskolák versengő diákjaiként, hanem

egy tartalmas hetet együtt töltő jó ismerősként, barátokként köszönthetjük egymást, s vehetünk részt immár együtt a 3 nap programjain.

A szalézi munkatársak október 3-ára gyermekklubot szerveznek, ahova szeretettel várják élményt idéző beszélgetésre, játékokra azokat, akik szívesen

töltenék együtt ismét szabadidejüket, valamint az új érdeklődőket. Mindenkit szeretettel várunk a nyáron megismert Balázs szavainak idézésével:

„Nem is ismertük egymást és mégis milyen jól elbeszélgettünk. Jó itt együtt!”

Czigány Enikő

ÉS HARMADSZOR IS ALBERTFALVA!

Az idei ministránstalálkozón az albertfalvai ministránscsapat ismételten felsorakozott Péli-földszentkeresztén. Az öt nap alatt rengeteg felemelő élményben volt részünk annak ellenére, hogy minden ellenfél, nagyon ügyesen, vigyázott arra, hogy ne az Alfások hozzák el megint a kupát. Igyekezetük eredménytelen volt. A különböző versenyekben igen magas pontokat kaptunk, még akkor is, ha a pontozó kispapok nem reálisan, szerintünk eredményünknek nem megfelelően díjaztak.

Figyelték a liturgikus és hittanbeli tudásunkra, villantanunk kellett földrajzból, ügyelnünk kellett a programokon való megjelenésünk pontosságára, szobánk tisztaságára és be kellett bizonyítanunk maximális fizikai erőnlétünket, talpraesettségünket. Ezeket a pozitív jellemzőinket elsősorban Béla atya és Zoli hittanánításának, Sári és Bazsi csapatvezetésének, István atya szponzorálásának és értünk való drukkolásának köszönhet-

jük, és végül de elsősorban Vas Zoli eddigi velünk való foglalkozásának, amiből mi rutint szereztünk.

A díjkiosztáson nagy izgalommal foglaltunk helyet. Bazsi minden izgalom nélkül ült köztünk (ezt biztosan állíthatom, mert meginterjúvoltam), ellentétben Sárral, aki vajdóó kenguruként élte át az eseményeket, ami nagy hatást gyakorolt ránk. A helyezéseket hátulról kezdték bementani. Elérkeztek a harmadik helyig.

– Óbuda! – hangzott Béla atya szájából. Mi már akkor egyre növekvő jókedvvel tapsoltuk meg őket.

– Második helyezett – *feszült csend!*
– Bajót csapata.

Ekkor kezdtünk el tombolni. Vertük az asztalt és vastappsal ünnepeltük a szerencsés csapatot. Most Béla atyát szó szerint idézem:

– Az első helyezett, aki már egymás után kétszer is megnyerte a kupát és harmadszori alkalommal már örökre magával viheti: Albertfalva.

Béla atya utolsó szavait már alig lehetett hallani, egymás nyakába ugrottunk, örvöngtünk.

A csapat tagjai ezért az eredményért megérdemlik, hogy név szerint felsoroljam őket: Sáros Attila: ministránsvezető, Vigh Balázs: minist-

ránsvezető, Rális Janó: időfelelős, Murányi Máté: szobaparancsnok, Balogh Laci, Broczkó Máté, Gadi Pitykó, Kázmér Sanyika, Krasznai Gergő, Lóth D. Manó, Mátyási Domi, Miks Imice, Papp Lénárd.

Murányi Máté

HARMINCÉVES A „BEAT MISE”

szubjektív beszámoló

...Februárban felhívott Széll Vince, gyermekkori *Regnum Marianum*-os ismerősöm, s elmondta, mivel idén lesz 30 éve, hogy Szilas Imre megírta a Beat Misét, alkalmi kórust szeretne összehozni, hogy húsvétkor újra felhangozzék a régi mise és Szilasnak a jubileumra írt Abonyi Miséje. Kérte, hogy – mint 30 éve – újra énekeljek, s hívjak fiatalokat, mindenkit, aki kedvet, tehetséget érez magában az énekléshez. Fellépést terveznek Abonyban, a Rózsák terén, a Mátyás templomban, azután majd ami adódik.

Vince hangja csupa tűz, lelkesedés. (Fél évvel egy igen súlyos balesete után a próbákra két mankóval, járógéppel járt fel a Mátyás templom tornyába, fénymásolt, telefonált, faxolt, kottát javított, tárgyalt, rohangált – fantasztikus pali.)

Most erre mondom, hogy „nem”!?” Hogy azóta sem énekeltem? Hogy nem érek rá, pénzt kell keresnem állandóan? Mondtam, hogy jó, me-

gyek. Gondoltam, annyi szuper énekes-zenész tehetség van fiatal ismerőseim között, majd elhívom őket, aztán énám már nem is lesz szükség. Szóltam is soknak, meg is ígérték néhányan, hogy jönnek. Ketten el is jöttek (köszönöm nekik).

1967.

30 év egy emberöltő. Értelmező szótár szükségeltetik. *Beat Mise, Mass Teenager, rockmise* (ezt ma is megértik). Szilas Imre 1967-ben, 17 évesen a világ első beatmiséjének szerzője. 1969-től Los Angelesben él, zeneszerző, orgonaművész, egyházi zenéből doktorált. Dr. Tardy László a Mátyás templom (1967-ben még kezdő) karnagya, Liszt-díjas egyetemi tanár. Abony: 1967-ben nagyközség az Alföldön, a világon először itt mutattak be beatmisét, hála Zöldi Sándor káplánnak. Széll Vince a „Szentlélek jobb keze”.

Emlékszem a Mátyás templomi próbákra a III/III-as ügynökök láthatatlan, de szorgalmas munkájától kísérve, a hatalmas tömegre 1968 húsvétján a Mátyás templomban és körülötte, a rengeteg újságcikkre, támadásra állami és egyházi részről, a lelkesedésre, igazi húsvéti örömünnepre. És emlékszem Bárdos Lajos kedves és szakértő szavaira bátorítással, útmutatással a „fiatal kollégának”.

1997.

A jubileum éve. Az énekkar: régi kórus + ezek gyerekei, ismerősei – lelkesek, szimpatikusak.

Szilás is hazatért Amerikából; 30 év alatt semmit nem változott: szerény, meggyerő, tele alázattal, ugyanakkor zseniális orgonaművésszé érett (ezt tapasztalhatta az a kb. 20 ember, aki meghallgatta a Mátyás templomban tartott orgonahangversenyét – feláldozva az aznapi Baywach–ot). A zenekar is a régi: *Kékes Zoltán* (Hungária, Dolly Roll), *Rápolti Árpád*, *Ullmann Ottó* gitárok, *Tegzes Ottó* hegedű (az immár örökzöld „Üdvözlégy”-ben), *Bardóczy Gyula* dob (Old Boys) és *Szilás Imre* orgona, szintetizátor.

Abonyban fantasztikus a fogadtatás. A helybeliek a lelkiüket kiteszik ér-

tünk, hatalmas tömeg, püspök, papok, koncelebráció, tömjén, vastaps, agapé.

Abonyban volt a világon az első beatmise. Ők átérzik ezt. A siker lemérhető: a három tervezett koncert után számos meghívásnak tehetünk eleget (többek közt a Magyar Szentek Templomában és Piliscsabán); a koncertekről TV-felvétel készült, félévvel a húsvét után a CD-felvétel elkezdődött és úgy néz ki, „az alkalmi kórus” immár állandónak mondható.

A Beat Mise a 30 év alatt semmit nem avult, nem porosodott és tökéletesen kifejezi azt az örömet, ami a Húsvét lényege. (Körmenet után a lányom megjegyezte, hogy szépek ezek a népénekek, csak az örömet nem fejezik ki. Igaza van. Másik szöveggel akár temetésen is lehetne énekelni őket.)

És azt hiszem, ez a lényeg: a Szilás-zene a liturgikus szövegekkel tényleg örömré, vidámságra hangol.

A mise kezdete:

„Örvendjetek angyalok
Jézusunk feltámadott”;

és a vége:

„Örvendjetek, vigadjatok,
Mert ím az Úr feltámadott!”

Szerintem ez az egyházi zene dolga: a cél az Isten, a zene csak „cifra szolgál”.

Rális János

ELMENT ALBERTFALVA ELSŐ BONVIVÁNJA

Rövid gyászjelentés tudatta azokkal, akik ismerték és szerették, hogy 86. életévében elhunyt Becsey Lajos szabómester, az egyik legrégibb albertfalvi mesterember.

A jobbnál jobb asztalosmesterek szülőföldjén – Albertfalván – látta meg a napvilágot és már egészen fiatal korától a férfiak öltözködésének, az úri divatnak szentelte életét.

Inasévei leteltével a szakma hamar felfigyelt a fiatal, tehetséges, a modern divatot érzékenyen figyelő szabósegédre. A belvárosi Váci utca egyik legismertebb úri szabója alkalmazta, ahol pár hónap alatt főszabásszá lépett elő.

A húszas évek végén a harmincas évek elején az alig háromezer lelket számláló községben igen komoly kulturális élet zajlott.

A Grabsits vendéglő nagytermében szinte egymást érték a színházi bemutatók, melynek szereplőit a falu ifjúsága adta.

Ezekben a színdarabokban a legnépszerűbb bonviván szerepeket a legtöbb előadást rendező ifj. Prüller István mindig barátjára, Becsey Lajosra osztotta. A kellemes megjelenésű, választékos modorú fiatalember a világot jelentő deszkákon is ügyesen mozgott, alakításaira a mai

öregек közül többen emlékeznek még. Legtöbbször szerelmes szépfiúkat, pozitív hősöket alakított, nagy átéléssel. Ezekkel az alakításaival belopta magát a község leányainak szívébe, hamarosan a legnépszerűbb fiatalemberek között tartották számon a lányos házaknál.

A színielőadások fő támogatójának, szervezőjének, a Katolikus Lányok Országos Egyesületének minden rendezvényén a sok csinos lány körülzsongta a jóvágású bonvivánt és a rendezőt.

A tehetséges szabósegéd hamarosan letette a mestervizsgát, mesterlevelet szerzett és már a háború előtt önállósította magát.

A Mahunka Imre utca végén álló kis családi házukban megfordult Albertfalva férfiaiak színe-java, mert hajléka adott otthont kicsiny műhelyének is.

Feleségében, Mici nényben kitűnő társra talált, aki nemcsak házastársra, hanem munkatársra is volt egyszerre.

Egyetlen gyermekük, Laci fiúk, igen kiváló technikai érzékkel született. Érettségi után az ELTE atomfizikai tanszékének munkatársaként a Mössbauer labor oszlopos tagjaként az ország leghíresebb fizikatanárainak segédkezett a mérések, kísérletek megvalósításában.

Albertfalván Lajos bácsinak volt az első között luxus motorkerékpárja. Amikor még a kerékpár is sok családnál fényűzésnek számított, neki már drága Norton és BMW márkájú motorjai voltak. Sokszor néztem kisdíákként sóvárogva szobám ablakából amint halkan, maga után porfelhőt húzva, elsuhan a félliteres masinájával házuk előtt.

Ahogy életének első fele mindenképpen sikertörténet, később egyre másra érték a családi tragédiák.

Viszonylag fiatalon előbb elvesztette hű társát, majd röviddel ezután tragikus hirtelenséggel hunyt el Laci fia, aki alig negyven évet élt.

Meg kellett élnie, hogy házát, műhelyét a bulldózer döntse romba, hogy a hetvenes évek szanálási mániája eredményeképpen azon a helyen is egy rossz ízléssel tervezett panelház terpeszkedjen.

Albertfalvától végleg nem szakadt el, a valamikori község határában épült panellakásba költözött és a Fehérvári úton nyitott szabóműhelyt, a Felten udvarral szemben. Töretlen energiával varrta és alakította a férfiöltönyöket, később már szükségből női szoknyákat, ruhákat is.

Felvette a harcot az egyre jobban előretörő konfekcióiparral és ebből a harcból legtöbbször ő került ki győztesen.

A régi albertfalvi férfiak közül kevés olyan akadt, akinek ne dolgozott volna. E sorok írójának esküvői öltönyét is ő varrta, s amikor a templomba ünnepélyesen bevonul-

tunk, büszke mosollyal nyugtázta munkájának sikerét, eredményét.

Fokozatosan romlott egészségi állapota, de a nyugdíjas éveket sohasem ismerte meg, amíg ereje engedte, reggeltől-estig varrógépe előtt ült.

– Mikor hagyod abba? – kérdeztük.

– Ha a tű kiesik a kezemből – válaszolta.

Új „kényszerlakhelyén” sohasem érezte igazán otthon magát, tervezgette, hogy egyszer újra a régi albertfalvi kertes családi házához hasonló zöldövezeti lakásba költözik. Megadatott még neki az az öröm, hogy Nagytétényben kedvére való házat vegyen, de sokáig már nem élvezhette ennek előnyeit. Szinte még ki sem csomagolta a dobozokban lévő berendezési tárgyait, könyveit, betegsége annyira elhatalmasodott, sűrűn kórházi kezelésre szorult.

Lajos bácsi most már az angyalok ruháit varrogatja s valószínűleg elnéző mosollyal nyugtázza, az ő világát vele együtt temették el.

Talán örül is annak, hogy elment ebből a számára már egyre idegebb világból, a farmerek és konfekcióöltönyök, a nyugati kilósruháék és secondhandek korából, hiszen kinek van igénye és legfőképpen pénze ma öltönyvarrára Albertfalván?

Sümegh László

BÁDOGJÁRAT*

Éjjel indult útjára, ez volt a legfölbűnőbb benne, hogy általában éjjel közlekedett. Az alagsori kapuban nagy csattanás jelezte, hogy az épületbe ért s mindent betöltő döndülés nyugtázta, amikor a liftajtónak szaladt. Innentől indulhatott a találgatás, hanyadikra megy, hány éves lehetett, akiért jön? Kerekei minden zökkenőnél hangos döccenéssel elakadtak. A négy gurigás láb fölött a sima, asztallap-szerű fekrész úgy hatott, mintha egy túl-méretes zsúrkocsi lenne. A teteje adta meg a tákolmány különlegességét; a félkör formára kalapált bádog – mint rezonáló test – összetéveszthetetlen hangokat hallatott. Mély regisztereit füllel talán nem is érzékelték a kórház lakói, a gyomruk reszketett bele, amikor éjjel elindult.

Különös zene volt ez. Az üres bádogfedő zübbörgése, mint megannyi nagybőgő fenyegető morajlása átitatta szinte a falakat. A rosszul bevett kanyar miatt az ajtófélfá és a kocsi keret váratlan, horzsolásos összedörgölőzése egy pillanatra mintha oldani tudta volna a szorongató érzést – akárha az addig fölgylemlő feszültséget sütötte volna ki egy cintányér-ütem –, ám

azonnal folytatódott a fokozás, ahogy a forgózsámoly kereke céltalanul tovább letyegett s párja meg-megcsikordult hozzá. A hallgató szinte várta a következő lengőajtó-puffanást, liftajtó-zörrentést, mert ezek a közjátékok legalább tagolták valamennyire a horrorisztikus szimfóniát. A legizgalmasabb rész azzal a metszően éles nyikordulással indult, amivel a bádogjárat kereke a kórterem küszöbén áthaladt.

Az ápolandók, amikor kiderül, hogy meghalt valamelyik ágy-szomszédjuk, kénytelenek elhagyni a szobát. Ha feküdni kéne, ha nem, muszáj kiülni a folyosóra, vagy akár-hová, a parkba, a büféhez, amíg teljes biztonsággal leszögezhető, hogy az illető tényleg elköltözött erről a sárgolyóról. A nővérek szaladnak a paravánért – elrekkentük a tetemet, hisz mit bámészkodjanak már rajta, eddig tartott a személy élete, innentől csak szállítanivaló –, aztán össze-csomagolják a holmiját, meg őt magát. Ha egy nap öten adják be a kulcsot, akkor ötször... A hullaszállítók megérkezéséig a szoba élete föl van függesztve, nincs rádióhallgatás, meg ki-

* Bankó András újságíró, táncmuzsika krónikás a szomszéd egyházközségben, a Szent Adalbert Kápolnában töltötte ministráns éveit és ifjúkorát. 37 éves korában, június 19-én hunyt el. Három gyermek édesapja volt. Az alábbi – betegsége ihlette – írással emlékezünk rá.

becsázkálás a pénztárcáért, vécé-papírért, csak néma csönd, az a síri, ami a paraván mögül szivárog szét. Ennyiből katartikus, amikor a bádoggjárt kerekai a kórterem küszöbén átbicsaklanak; hamarosan vissza lehet zökkenni a megszokott kerékvágásba.

Persze az ember sosem tudhatja... Amikor az alagsori első dörrenés végiggomolyog a félhomályos folyosón, minden ágyfoglaló agyán végigcikkán: „*lehet, egyszer értem jönnek így*”. A 7-es kórteremben fekvő karosszérialakatos nem is bírta magába fojtani, kiabált a nővérekkel, miért kell ezt neki mindannyiszor végighallgatni, miért nem lehet beolajozni a gurigákat s valami szivacsos hangtompítót eszközálni a bádogfedő alsó peremére? Még az orvosainál is reklamált; ebbe fog belebetegedni igazán! Persze teljesen hiába lázongott, mindenki csak a vállát vonogatta. Pár nappal később befeküdt ide a 7-esbe egy nyolcvan fölötti bácsika, amolyan könyvelő-féle; roppant ijedősen tudott viselkedni. A lakatos rögtön pártfogásába vette, de ennek föltétele volt, hogy a bácsi is nyíltan szót emeljen a bádoggjárt ellen. Őt viszont könnyen kiosztották, mit akar még, élt eleget, örüljön, hogy ingyen kapja a gyógyszerait. Határtalan belső vívódások töltötték ki napjait. Aztán a mellette lévő ágyat egy sajátos humorú virágkereskedő foglalta le. Az ő véleménye szerint a bádoggjárt zübbörgése kifejezetten terápikus hatású: aki nem halálos beteg, az rögtön fölgyógyul, mert nem bírja elviselni a kis éji zenét. Máskor meg, amikor a kivágódó

liftajtó másodszor-harmadszor is fölverte álmából a szobát, a virágkereskedő számára csalta az irigykedő megjegyzést: mennyi koszorú-kuncsaft... Végül beköltözött a nyakas karosszérialakatos, a lelkiző könyvelő, meg a szatirikus virágkereskedő mellé egy epikureista cukrász: született tehetsége volt rá, hogy mindennek a jó oldalát lássa meg először. Igyekezett helyére tenni szobatársai észjárását:

– Az a bajotok, hogy mindig **egyre**, mindig csak **arra** tudtok gondolni. Nekem tudjátok mi jutott eszembe a bádoggjárt hangjáról? Egy tepszi mignon.

Ettől kezdve állandó gyanakvással tekintettek a cukrászra. Ha meghallották, hogy nekilódul a bádoggjárt, inkább belelapultak az ágyba, fejüket a párnába fűrták vagy a takarót húzkodták a fülükre, nem mertek szólni semmit az ő élet-receptjeire.

– Uraim, nincs finomabb, mint a friss képviselőfánk; ahogy remeg rajta a tejszínhab s illatozik a vaníliacukortól. Hát a téstáját ennek is kemencében sütik, mint hamvasztáskor minket, csak más a végeredmény. De minek folyton a végső dolgokra gondolni?

Nem lehetett vitatkozni vele, úgyis igaza volt. S ahogy az apróra darabolt mogyoró fahéjjal történő megszórását részletezni tudta... – közössége szájában egyszerűen összefutott a nyál. Módszeresen alkalmazta szobatársain életvidító agymosásait, s emellett ingyenes tanácsokkal látta el a nővéreket, mit hagyott ki a kórházi szakács a föltálalt kajákból.

– Nincs kéznél egy kis kakukkfű? Rántotta-csodát lehet művelni vele, hölgyeim és uraim, higgyék el nekem!

Lassanként az emelet kedvencévé vált, szobatársait pedig újratanfította nevetni. Még megannyi okosságot tartogatott számukra, ám egyik este megállt a szíve. Egészen és véglegesen. A karosszéria-lakatos egyből rákezdte:

– Ilyen pechünk is csak nekünk lehet...

A könyvelő rögtön kontrázott:

– Pedig már az altatómat is bevettem.

A virágkereskedőt addigra hazaengedték, bár ő úgyszintén csak a maga módján sajnálkozott volna: „Most aztán mi leszünk a célállomás, nem kell találgatni.” S valóban, két és egy negyed óra múlva, szinte menetrendszerű

pontossággal megérkezett a bádoggár, s terhét fölve eltűnt hivatása szerint. A két magára hagyott férfi még gubbasztott egy darabig a folyosón. Csak ekkor tűnt föl nekik, hogy a visszaúton már nem olyan fenyegető a bádoggár hangja, nem is csattan akkorákat az ajtófélfákon, küszöbökön. Valahogy a liftajtó is kegyetlenebb csapódással csukódott be mögötte.

Aztán mintha összebeszéltek volna, egyszerre álltak föl a székről – a nővérek már lehúzták az ágyneműt, az összes derékaljat és ágybetétet kivetették a mosdóablakba szellőzni –, a 7-es kórterem némán ásított ki rájuk. A karosszéria-lakatos előre engedte az öreget, aki csak ennyit dörmögött:

– Most meg kiment az álom a szememből!

Bankó András

ISTEN MINDANNYIUNKAT PRÓBÁRA TEHET

Kórházban feküdtem, epeműtétre várva. A mellettem lévő ágyon fekvő szobatársnőm szintén. Fejünk felett a polcon kis Bibliák voltak kirakva. Betegtársaim mondták el, hogy Jehova tanúi jártak a kórtermekben és ők hagyták ott, olvasnivalónak a betegek számára, az ápolónők pedig figyeltek, hogy ott is maradjanak (ne tetsszen meg senkinek otthoni használatra).

Ugyanazon a napon műtöttek meg mindkettőnket. A pár nap múlva esedékes vizsgálaton az derült ki, hogy nálam minden rendben, de a szobatársamnak egy kő bent maradt. Szomorúságára, csövet nyeltek le vele, úgy próbálták kiszedni, de csak összetörni tudták a követ, amely aztán az oldalán lévő csövön távozott. A második vizsgálaton nálam ismét rendben volt minden, hála a jó Istennek, de neki újabb követ találtak.

Újabb csőnyelés stb., mint előbb. A vizsgálat után azt mondta: „Kívágom innen ezeket a Bibliákat, mert nem segített meg az Isten.”

Én három hét után kijöttem a kórházból, Ő még bent maradt, nagyon sírt, vigasztaltam: „Meglásd a jó Isten segítségével te is hamarosan hazamehetsz.” Két nap múlva felhívtam telefonon a kórházban, de érdeklődésemre csak rossz hírrel

tudott szolgálni. Harmadszor is találtak nála követ, a férjét szintén mütét várta, a fiát motorbaleset érte. Remélem, ezek a jelek felhívják a figyelmét arra, hogy a Bibliát nem kívágni, hanem olvasgatni, Istent nem szidni, hanem segítségül hívni kell. Sokszor eszembe jut, vajon gondolt-e erre. Következő hívásomkor közölték, hogy már hazament.

Haffner Károlyné

NORMANDIÁBAN

A törökőri plébánia szervezésében zarándokút indult Normandiába, mindenekelőtt Lisieux-be, Szent Teréz halálának centenáriuma alkalmából. Ehhez a csoporthoz sikerült csatlakoznunk, és végigjártuk ezt a feledhetetlen, szívét-lelket melengető nyolc napot.

Korán reggel, öt órakor gyülekezünk a törökőri templom előtt, és kis késéssel indultunk neki az első napnak, amely igen hosszúnak látszott. Jó ütemben haladtunk, nem volt gond a határátlépésnél sem, ezért dél körül elértük a St. Florian apátságot, ahol megpihentünk, és itt volt utunk első szentmiséje is. A apátság csodás barokk Mária kápolnijában volt a szentmise, utána megcsodálhattuk magát a templomot is. Szent Flórián a 3–4. században halt vértanúhalált, keresztény hite miatt malomkövet kötöttek a nyakára és a vízbe fojtották. Egy

Valéria nevű kegyes életű hölgy kimentette a holttestet, és a mostani apátság helyén temettette el. A templom mennyezeti freskója ábrázolja a szent vértanúságát. Túl sok idő nem volt, indulnunk kellett tovább, mert hosszú út állt még előttünk.

Átutaztunk egész Németországon, s bár az út hosszú volt, nem unatkoztunk: énekeltünk, imádkoztunk, meghallgattuk Lajos atyát érdekes földrajzi kérdésekről. Rigó professzor úr mesélt nekünk honfitársaink és ifjúságunk egészségi állapotáról és az erkölcsi helyzetről. Németországot az Európa hídon át hagytuk el, és átértünk Franciaországba. Érdekes látvány volt az elhagyott határ fűvel benőtt, elhagyott épületkomplexuma. Elzász-Lotharingia határa igencsak küzdelmes terület volt évszázadokon át, most pedig senki sem figyeli, ki járkál itt ide-oda. Valóban, a határok

problémája úgy oldható meg a legjobban, ha a határoknak nincs gyakorlati jelentőségük. Vajon mikor lesz ez így nálunk, Közép-Kelet-Európában? Csak remélhetjük ... mielőbb.

Bizony már jócskán sötét volt, amikor autóbuszunk megállt Reutenburgban a Reinacker kolostor udvarán, ahol szállásunk volt. Gyors kirámolás a buszból (akkor még nem tudtuk, hogy ez ama kevesek egyike, amikor nem szakad, zuhog, ömlik az eső), szobaelosztás és indulás aludni, mert másnap reggel korán kelünk és indulunk tovább. Így telt el az első nap.

Vírrad. Már borult, de (még) nem esik. A kápolnába igyekszünk, ahol a reggeli szentmise lesz. Ezúttal közös a mise a helybeli nővérekkel, a mise nyelve szinte teljesen francia, csak a Miatyánkot mondjuk magyarul is. A szentmise után a nővérek elvonulnak, mi még ott maradunk egy kicsit énekelni. Klárika elmeséli a templom történetét, megmutatja a nevezetességeket, és mi is indulunk reggelizni. Innen is gyorsan tovább, mert ugyan az úticél Párizs, de ha jól haladunk, útba ejtjük Reimset.

Útban Párizs felé, kis kitérővel az autópályáról, feltűnik Reims városa. Ez a város különleges jelentőséggel bír a franciák életében. A reimsi katedrálisban kenték fel és koronázták királlyá a francia uralkodókat. Akit itt megkoronáztak, az valóban francia király lett, azt elismerték a francia nemesek.

Ennek évszázados hagyománya van... Még az ötödik században Szent

Remig itt kente fel Chlodvig királyt és itt is keresztelte meg. Ezzel a múlttal vált Reims a francia királyok koronázó városává, és ezzel kötötte Szent Remig a monarchiát Reimshez. A kereszteléshez csatlakozik Szent Remig legendája, aki a borral művelt csodát. Amikor Chlodvig döntő csatára készült Alarik barbár király ellen, Szent Remig egy kupát adott át tele borral, és azt mondta a királynak, hogy amíg a borból iszik, győzni fog. A király és vezérei ittak a borból, és addig nem fogyott ki a bor, amíg nem diadalmaszkodtak. Ez győzte meg a királyt, aki ezután kereszténnyé lett... Ez a hagyomány nagyon erős volt évszázadokon át. Gondoljunk csak a százéves háború jelentős eseményére, amikor az angol király akarta megszerezni a francia trónt, de nem jutott el Reimsbe, és a francia trónörökös sem lett valóban király, ugyanis ő sem jutott el Reimsbe, mert az utat elállták az angolok, és ostromolták Orleans városát. Ekkor állt a franciák élére a kis parasztleány, Jeanne d'Arc, aki ma Franciaország legismertebb és talán legjobban tisztelt történelmi személyisége és védőszentje. Felszabadította Orleans-t, és „elvitte” Reimsbe Károly trónörökös, és ott megkoronázták. Ezzel billent a mérleg nyelve a franciák oldalára. Igaz, Jeanne nem sokkal ezután az életével fizetett rendületlen hitéért és hazaszeretetéért. Máglyán halt mártírhalt a XX. században szentté avatott Johanna.

Johanna szobra a főtéren a katedrális előtt féloldalt áll, és a díszhelyen álló szobrot ma az Európa-parlament

országainak zászlói veszik körül, ahol felismerhettük a magyar trikolórt is. A katedrális lenyűgöző méretű, akár csak a gótikus katedrálisok legtöbbje, főbejáratát csodás szobrok díszítik. A középkori szobrászművészet valóságos remeke. A főbejárat híressége a mosolygó angyal, akinek mosolya sokak szerint vetekszik Mona Lisa híres mosolyával. A templom belülről is lenyűgöző. Nem akarom itt felsorolni a látnivalókat, nem is célom, de egy tényre szeretném felhívni a figyelmet. A több évszázados katedrális sokféle művészeti ág keveréke: a gótikától a reneszánszon és barokkon át a mai modernig. Ez utóbbit reprezentálja a szentély mögötti ablakok üvegezése, amit Chagalle készített. Rövid ima Szent Teréz szobra előtt, és már indulunk is tovább. A busz a katedrális mögött áll, így módunkban áll a templom csodálatos kőfaragásait is megtekinteni. Itt jutnak először eszembe (de az úton nem utoljára) Babits szavai: „Ismertünk ájtatos régi faragókat/ Kik mindent egyforma türelemmel róttak/ Nem törődve, ki mit lát belőlük, mit nem/ Tudva, hogy mindent lát gazdájok, az Isten”.

A kicsit szeles időben indulunk következő állomáshelyünkre, Párizsba, ahol a megérkezés után rövid sétát tervezünk. Ebből bizony nem lett semmi, mert amikor oda megérkezünk, olyan záporosó zúdult a városra, hogy bizony senkinek sem volt kedve kiszállni a buszból. Ezért néhány kör után a busz felment a Montmartre hegyére a Sacre Coeur (Szent Szív) Bazilikához, ahol szállásunk volt. A

busz nagy nehezen beállt a zárda kertjébe. Az eső kicsit elállt, így tettünk egy rövid sétát a bazilika körül. A főhomlokzat előtt megállva „lábaink előtt hever” a város. A panoráma valóban csodálatos. Látni a Notre Dame-t, az Invalidusok Dómját, ahol Napóleon sírja van, az Eiffel-tornyot, Párizs szimbólumát, a Montparnasse-tornyot stb. Bemegyünk a Bazilikába, ahol nem tudunk körüljárni, mert szentmise van. Őszintén szólva nekem most sem tetszik ez a templom, valahogy tölem idegen. A Bazilika fogadalmi templom, de sok téves elképzelés él ezzel kapcsolatban. Általános nézet, hogy a Kommün bukása után azért emelték a templomot, hogy Párizsban ne legyen többet kommunista uralom. Ezért kommunista érzelmű fiatalok többször is merényletet kíséreltek meg a Bazilika ellen, de hála Istennek, ez eddig nem sikerült. Valójában a pusztító porosz-francia háború és a Kommün szenvedései után a bűnbánat és engesztelődés hozta magával a templomépítés lelki kényszerét. Sokáig épült, csak a huszadik század tízes éveinek végén szentelték fel. A főoltár felett a kitárt karú Úr akarja keblére ölelni valamennyiünket. Szépek a szobrok, tulajdonképpen szép itt minden, nekem mégis valamiért idegen. Tényleg nem tudom miért. Többször is tapasztaltam, hogy a Bazilikában sem fotózni, sem videózni nem szabad. Ezt azzal indokolják, hogy az éjjel-nappali szentségimádás miatt áll fenn ez a tilalom. Ezt most már megértem, bár Lourdes-ban a középső kápolnában is

éjjel-nappal imádhadjuk a Legmél-
tóságosabb Oltáriszentséget, és amikor
ott megkérdeztem, szabad-e fotózni,
meglepődve néztek rám, miért ne?
Persze ennek az is lehet a magyará-
zata, hogy Párizsban a Szent Szív
Bazilikát felkeresők nagy része csak
turista, a Lourdes-ot felkeresők pedig
szinte valamennyien zarándokok.
Vissamegyünk a zárdába, megva-
csorázunk. Akik az éjszakai virrasztás-
ból részt kívánnak venni, megkapják
biztonsági kártyáikat, amivel a mo-
dern riasztóberendezéseken keresztül
eljuthatnak a templomba, a szentség-
imádásra. Sajnos tudom, hogy kelle-

nek ezek az intézkedések, de valahogy
rossz ettől a kedvem... Már itt is így
kell vigyázni. Felmegyünk szál-
láshelyünkre. Az utcáról fülsiketítő zaj
hallatszik. Ma van a zene világnapja,
és egy zenekar éppen a zárdá mellett
„énekel” egész éjjel. A hatvanas-hetve-
nes évek dalait éneklük, de sajnos
gyenge a hangjuk, ill. a színvonal
gyenge, az ének kicsit hamis és ször-
nyen hangos. Bizony itt keveset fo-
gunk aludni. Sebj, holnap egy kicsit
megnézzük Párizst, aztán megyünk
Lisieux-be. De ez már egy következő
történet.

Madaras Gábor

KÖRUTAZÁS ERDÉLYBEN 1997 NYARÁN

Már a meghirdetett program alap-
ján láttuk, hogy elég zsúfolt és fá-
rasztó utazásra számíthatunk. Mégis
nagy merészséggel nekivágtunk. Utó-
lag látjuk, érdemes volt.

A Déli Pályaudvar mellől indultunk
1997. július 19-én hajnalban. Ártánd
határállomáson történt várakozás után
Nagyváradra mentünk. A Püspöki
Székesegyház és a benne lévő múze-
um volt az első program. Itt megcso-
dáltuk Szent László király hermáját a
sok egyéb egyházi kincs mellett. Itt
azonban programunkat módosította a
zuhogó eső, ezért a tordaszentmihályi
szállásunkra siettünk.

Második nap a Tordai-hasadékba
mentünk le. Ez a látvány és út felejt-

hetetlen szépségként maradt meg
bennünk. Ezután az Aranyos völgyén
át Torockó következett a Székelykő
látványával és a torockói múzeum
látónivalóival ismerkedtünk, majd
néhány kilométerrel tovább Torockó-
szentgyörgyön Brassai Sámuel szülő-
házát látogattuk meg.

A csodálatos Kőkapun át Nagy-
enyedre mentünk. A Szent Erzsébet
templomban nagyszerű orgona-
hangverseny mellett pihenhattunk
néhány percet. Ezek után a helyi
plébános ismertette a templomot és
bemutatta a plébánia épületét. A
plébánia épületében még az óvónő-
képző kollégiuma is helyet kapott, így
még jobban megismerhattunk az

ottani hívő közösség életét. Nagyenyed sok más látnivalóval is szolgál: Áprily Lajos, Bethlen Gábor háza, a Bethlen-kollégium, melynek jeles tanárai és diákjai voltak.

Harmadik napunkat Tordán az ótordai református templom és a fejedelmek háza megtekintésével kezdtük. A fejedelmek házában múzeum van éppen tatarozás alatt, csak a vallásszabadság meghirdetéséről készült festményt volt módunk megnézni.

Máris Vajdahunyad vára felé folytattuk utunkat. A szirtfokon álló vár kívül-belül csodálatos látvány. Ezután a gyulafehérvári vár és a tövisi Hunyadi által átépített emléktemplom következett.

Negyedik napunk Segesvár alsó- és felsővárosának tanulmányozásával kezdődött, itt még a diáklépcsőt is megmásztuk. Ezek után kis kitérővel Apáczai Csere János szülőfalujába látogattunk. Útban Sepsiszentgyörgy felé Száskézden erődtemplomot csodáltunk meg.

Az ötödik napot Sepsiszentgyörgyön a Koós Károly múzeumban kezdtük. A csodálatos épületegyüttest és gyűjteményét a múzeum igazgatója mutatta be. Útban Brassó felé megcsodáltuk Szászhermány különleges, érdekes erődtemplomát. Brassóban talán a legszebb a csodálatos gótikus fekete templom volt és a kereskedők csodálatos keleti szőnyegekkel álló hálajaándékaival. Megcsodáltuk még a régi városházát és az óratornyot is a téren, továbbá a sétálóutca műemlék házait.

Ötödik nap a Törösvári hágón gyönyörködtünk a csodálatos körpanorámában. Megálltunk a Törösvári várnál a várat és a skanzen megnézni.

Hatodik nap Eresztvényen tiszteltünk, majd Kézdivásárhelyen a Gábor Áron múzeum gyűjteményét és székely babáit néztük meg. Ezek után a Szent-Anna-tó következett. Egyesek még fürödtek is. Útban Szentegyháza felé még megálltunk Tusnádfürdőn a gyógyvízforrásoknál. Szentegyházán érkezésünkkor az énekkar és zenekar küldöttsége Haáz Sándor karnagy úr vezetésével zenével és szíves szóval fogadtak bennünket és meghívtak a Budapestre tervezett hangversenyükre.

Hetedik nap a parajdi sóbánya volt az úticél. Útközben nem győztük a fejünket kapkodni a jobbra-balra látható székelykapuk között. A sóbánya lenyűgöző látványt nyújt. Külön érdekessége az ökonomikus templom, melynek a víz által elmosott oltárát fából építették fel. Szállításunk felé útközben Szovátán a Medve tavat, Korondon a kézművesek sátrait és Farkaslakán Tamási Áron síremlékét zuhogó esőben csodáltuk meg. Az eső nem akadályozott abban, hogy Szejkelfürdőn Orbán Balázs síremlékéhez a 7 székelykapu mellett felballagjunk.

Nyolcadik nap az Agyagfalvi emlékmű mellett Fehéregyházára mentünk, ahol a Petőfi emlékünnepeken vetünk részt, majd visszafelé Székelyudvarhely múzeumát és nevezetességeit néztük meg.

Kilencedik nap a Tolvajos hágón át indultunk el. Útközben Hargitafürdőn bementünk a kénes barlangokba és a csipke Gyógyforráshoz. Madéfalván a Madéfalvi veszedelem emlékművét néztük meg. Utunk Gyergyószárhegyre a Lázár kastélyba vezetett, ahol Bethlen Gábor ifjú korában hosszú időt töltött. Gyergyószentmiklóson a Szent Miklós plébánia és az örmény templom megtekintése után a Gyilkos tó melletti szállodánkhoz érkezünk. A tó partján hosszú sétát tettünk.

Tizedik nap gyalog mentünk át a Békás szoroson. A látvány lenyűgöző volt, itt is olyan kicsinek érezte magát az ember. Majd busszal folytattuk utunkat. A Békás tó partján haladva érkezünk el a neamt-i és az agapia-i moldvai kolostoregyüttesekhez. Ezek a kolostoregyüttesek a XIII-XVI. században épültek.

A tizenegyedik napon a Vargyas patak mentén kalandos körülmények között jutottunk fel a Madarasi Hargitára. Az óriás fenyők között úgy érezte magát az ember, mintha gótikus templomba lépett volna.

A tizenkettedik napon Csíkszeredát, a múzeumát és Csíkszögödön Nagy Imre szülőházát és képtárát látogattuk meg.

A tizenharmadik napon a csodálatos Csíksomlyóra látogattunk. Megmáztuk a kálváriadombot. A kis kápolnák és a kálvária megnézése után visszajöttünk a kegytemplomba, hogy egy kicsit imádkozzunk a csodátévő Boldogasszony szobor előtt, kérve segítse meg népünket, nem-

zetünket. A templom, a kegyeszobor és a rend történetét sok derűvel, színesen ismertette egy 70 éves ferences atya.

A tizennegyedik napon Marosvásárhelyre mentünk. Először a Teleki könyvtárat és a Bólyai Emlékmúzeumot néztük meg. Utána átsétáltunk a Kultúrpalotába. Ezek után folytattuk utunkat Kolozsvár felé. Itt meglátogattuk a házsongárdi temetőt. Igaz, hogy időközben ömleni kezdett az eső, de mi azért jeles elődeink sírjaira virágot helyeztünk.

A hazaindulás előtt még megnéztük Kolozsváron a Farkas utcai református templomot, a Farkas utcát, a Babas-Bólyai egyetemet, a Ferences és a Szent Mihály templomot, a Domokos templomot, a Szervácusztól múzeumot és Mátyás király szülőházát. Innen a Királyhágón át hazafelé indultunk, azonban Nagyváradon az odafelé eső miatt elmaradt városnézést pótoltuk.

Beszámolónkkal szeretnénk elmondani, hogy egész utunkon olyan meghatározó szeretettel fogadtak és segítettek mindenben, melyet ezúton is szeretnénk megköszönni.

U.i.: Amikor megérkezett a Szentegyházi szimfonikus zenekar és kórus az előadás utáni szeretetvendégségben süteménnyel és kiszolgálással vett részt a Nyugdíjas Klub.

Wittmann Margit
az A.K.T.K.

Döngicséző Nyugdíjas Klub tagja

Az Albertfalvi Keresztény Társas Kör
ÁRNY- ÉS BÁBJÁTÉK CSOPORTJA
új tagokat vesz fel

Olyan III–VIII. osztályos fiúk, lányok jelentkezését várjuk, akik szeretik a
tevékeny játékot, és vállalják a rendszeres szakköri foglalkozást (heti 1 x 2 óra).

ÁRNY- ÉS BÁBJÁTÉK

- képzőművészet, irodalom, zene
 - mozgásművészet, színészet
 - barkácsolás, világítástechnika
- Mindent magunk csinálunk!

Jelentkezés:

az első foglalkozáson, a helyszínen

Első foglalkozás:

1997. október 2-án, csütörtökön 15 órakor,
az Albertfalvi Közösségi Házban
Bp. Gyékényes utca 45.

Büky Zsuzsa

építész

bábszakkör-vezető

Tel.: 204-90-77

ASZTALOSIPAR ALBERTFALVÁN

Ezzel a címmel nyílik kiállítás az ALBERTFALVI HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY ÉS ISKOLAMŰZEUM-ban 1997. szeptember 27-én. E rendezvény a hagyományok ápolása keretén belül jött létre, hiszen a múzeum szeptember végén, az ALBERTFALVI NAPOK keretén belül, időszaki kiállítást rendezett minden évben a fennállása óta.

A kiállítás emléket kíván állítani az albertfalvi embereknek, akik mestersegükkel fogva öregbítették szűkebb hazánk hírnevét. Nyugodtan állíthatjuk mind az országhatáron belül, mind azon kívül. Amióta Albertfalva létezik, azaz 1819 óta, ezen a helyen mindig voltak asztalosok, faesztergályosok, képfaragók, faszobrászok, akik a lakosság nem kis részét tették ki. Hírnevük és munkájuk széles körben elterjedt. A néphagyomány mondja: „Valamirevaló asztalosnak Európába, Albertfalván keresztül vezetett az út”. Gondolom, ezt most felvetni a legaktuálisabb kérdés lehet, ha a jelen bel- és külpolitikai kérdéseire gondolunk.

Már a múlt század első felében asztalos céh működött Albertfalván. Lefrásokból tudjuk, hogy a céh komoly erőt képviselt az érdekvédelem, az anyagbiztosítás, az értékesítési lehetőségek kihasználása területén. A kiállítás egyik legnevezetesebb darabja éppen az albertfalvi céh ládája lesz, mely a Történeti Múzeum főigazgatójának jóvoltából több évre múzeumunkban marad. Hozzájárult ehhez az asztalos céhláda eredeti

tulajdonosa, Ambrus Józsefné is, aki a Történeti Múzeumnak ajándékozta azt az 1970-es évek elején, és az első céhmaster leszármazottja.

Albertfalva asztalosipara a XIX. század első felében bontakozott ki. Albertfalván a községalapítással egy időben, 1819-ben alakult meg a céh. A céhet a jelenlegi Albertfalva első, német nyelvű telepesei alapították, hiszen sok asztalos is volt közöttük. Az első atyamester Strobl József lett, majd veje, Stibinger Zakariás vette át a vezetést. Az asztalos céh ládája az ő műhelyében készült el 1865-ben. Stibingert Mahunka Alajos követte az atyamesteri székben. „Őt már nem a halál fosztotta meg tiszttségétől, hanem a céhek megszűnése.” Az Albertfalvi Ipartestület 1886-ban alakult meg, melynek első elnöke lett Mahunka Alajos. Őt Matzky Ede követte az elnöki székben, majd veje, Prüller István asztalosmester vette át az irányítást.

Az ipartestület 1938-ban szűnt meg, de a láda a család kezelésében maradt. Az Albertfalvi Ipartestület iparos körre szűkült le, melynek útkára Prüller István fia, Pálos István lett. (A név magyarosítása 1948-ban történt meg.) A céhládát az ő lánya, Pálos Erzsébet (Ambrus Józsefné) adományozta a Történeti Múzeumnak.

A község asztalosiparának fejlődése igen érdekes képet mutat és jellegzetesen tükröződik benne a magyar bútortipar fejlődése. 1846-ban még

A lemplomépítést lehelővíz lelkék és ezért e-
zen a helyen is hála szívvel emlékezünk meg néhai
Mahunka Imre budorgyárosról, aki értékes hagyas-
tékával alapját vetette meg a lemplomépítésnek.

Felcsigóri, Kovács Adellai 1922. május
23-án, dr. Kőrössy Bertalan kir. közjegyző előtt 184/
1922. sz. a. közös és kötosönös végrendeletet készíttettek,
amely szerinti vagyonuk 58%-ának örökösévé az „Albert-
falvain” építendő r.k. lemplomot” telték.

A örökség két részből állott. A buda-
pesti Rigó-utcai házból és két budapesti telek 50%-ából.
A Rigó-utcai házért 26.000.-Ft; a Reiter-utcai és Egressy-
utcai telekért összesen 42.000.-Ft haptunk. - A örökségből
kapott összeg összesen 68.500.-Ft volt.

csak 15 iparosmester tevékenykedett a községben, de számuk a századfordulóra már 75-re emelkedett. Közülük 49 volt asztalosmester. Ők voltak azok, akik állni tudták a versenyt az osztrák bútorpárral, mely a századforduló táján már gyárakban állította elő az olcsó tömegárukat. Az ebben az időben működő két budapesti bútorgyárban az olcsóbb tömegáru-termelés csak másodlagos volt. A szegényebb rétegek olcsó bútorról való ellátását az albertfalvi kisiparosok elégítették ki.

Az első világháborút követően gyökeres változások következtek be e területen is. Az új körülmények elősegítették a fővárosi és a főváros környéki gyári bútortipar kibontakozását. Így Albertfalván is bútorgyár létesült. Ez viszont együtt járt a kisiparosok számának csökkenésével. Albertfalván az egykori Repülőgépgyár telephelyén alakult meg a Neuschloss-Lichtig Faipari Rt., mely hamarosan igen tekintélyes bútorgyár lett. Igazgatója, Lichtig Géza munkássága, majd fiának Dr. Lonkai (a név magyarosítása 1948-ban történt meg) Gézának tevékenysége, aki édesapjától vette át az irányítás feladatát, szintén látható a kiállításon. A község asztalosainak zöme önállóságának feladására kényszerült. Az említett gyárban próbálták megkeresni a kenyerüket. 1930-ra már csak 16 önálló asztalosmester volt a községben. Az asztalos kisipar ilyen gyors sorvadása vezetett oda, hogy 1938-ban az önálló községi ipartestület is beszüntette tevékenységét. A második világháború, valamint az ezt követő idők, az államosítások sem kedveztek az önálló kisipar fejlődésének. Ezért kiállításunk is csak az 1819. és 1949. közötti időkkel foglalkozik, azaz megkísérli felidézni ennek a 130

évnek a történéseit az albertfalvi asztalosipar alakulását illetően.

Talán kevesen tudják Albertfalván, hogy a mai Sáfrány utca is egy asztalosnak, Mahunka Imrénnek a nevét viselte a háború előtt. A kiállításra készülődve fontosnak tartottuk tehát, hogy róla is többet tudjunk meg. Ez annál is fontosabb, hiszen sok albertfalvi emberrel beszélve közös vágy az, hogy mielőbb visszakapja az utca az ő nevét. Kutatásaink hosszú időn keresztül eredménytelennek bizonyultak. A problémát az jelentette, hogy Mahunka Imrénnek nem volt leszármazottja, így nem tudunk egy kapcsolódóhoz jutni, mely eredményre vezetett volna. Az utolsó pillanatban mégis siker koronázta munkánkat. Abból kiindulva, hogy a Kerepesi úti temetőben temették el 1923-ban, megtaláltuk a sírt, mely a kiindulópontot biztosította. A másik eligazodási pont az volt, hogy halála előtt vagyonának tekintélyes részét, a majd felépítendő albertfalvi templom építésére szánta. A plébánián lévő CANONICA VISITACIO-ban olvasható mindez, valamint e tény több publikációban is megjelent már az elmúlt időkben. Sikerült fényképet találni az 1922-ben elkészült síremlékről is, melyen egy dombormű is található volt akkor, Mahunka Imre képevel. Ez bronzból készült és sajnos ma már nem található a síremléken. E fénykép alapján készült tusrajz is megtalálható a kiállításon, melyet Sajtos Gyula grafikusművész készített el. Látható lesz az a kitüntetés is, melyet Mahunka Imre az 1900-as párizsi világkiállításán kapott munkásságáért. Gondolom, nem mehetünk el szó nélkül azon tény mellett, hogy Mahunka Imre sírja ma szörnyű állapotban van a

temetőben. El tudom képzelni, hogy állandó gondozását az albertfalvi iskolák tanulói elvállalhatják a jövőben. Legalább így adjuk vissza holtában, amit életében adott a községnek.

A kiállításon megtalálhatjuk az említett időszakból 51 asztalos nevét, hivatalos iratait, egy-egy munkáját, emlékéit, írását. Azokat tüntettük fel – bizonyára többen voltak – akikkel kapcsolatosan valamilyen dokumentumot találtunk. Egy-egy keresztlevélben mint keresztzsűlők, egy-egy házassági anyakönyvben, mint tanúk szerepeltek foglalkozásuk feltüntetésével. Szerepelnek azok, akik valamilyen publikációban tűntek fel, vagy alkotásaik révén emlegetik őket még ma is Albertfalván. Ezek:

1. Bagi Péter	1828–1874
2. Bárd István	1840– ?
3. Bischoff Béla	1877–1951
4. Bischoff Tivadar Ottó	1846–1921
5. Florovits István	? – ?
6. Florovits József	? – ?
7. Florovits Károly	? – ?
8. ifj. Florovits Károly	? – ?
9. Héring János	1885–1944
10. Kántor Tamás	? – ?
11. Kelemen Ede	? – ?
12. Kinál Sándor	1871– ?
13. Klapka Alajos	? – ?
14. Konkolyi Gyula	1880– ?
15. Kovács Sándor	1877–1964
16. Lichtig Géza	1873–1946
17. Dr. Lonkai (Lichtig) Géza	1900–1984
18. Loretz Ede	? – ?
19. Madari Lajos	? – ?
20. Mahunka Imre	1861–1923
21. Matzky Ede	1851–1908
22. Nagy Péter	1880– ?
23. Nében Gyula	? – ?
24. Prüller (Pálos) István	1888–1953
25. Pálos István	1911–1963
26. Pálos Erzsébet	1940 – ?

27. ifj. Pálos István	1948–1990
28. Prim István	1870 – ?
29. Pöckl Ernő	1875 – ?
30. Rozsolovszky Alfréd	? – ?
31. Rudolf Gergely	? – ?
32. Rudolf Kálmán	? – ?
33. Rudolf Sándor	? – ?
34. Schiller Antal	1858– ?
35. Sipek András	? – ?
36. Schipek Imre	? – ?
37. Schipek Károly	? – ?
38. Stibinger Károly	1888– ?
39. Stibinger Sándor	1858–1930
40. Stibinger Zakariás	1830–1879
41. Strobl József	? – 1855
42. Strobl Péter	1849–1924
43. Szentpétery Gyula János	1876–1917
44. Tábori Sándor	? – ?
45. Thék Endre	? – ?
46. Till Gyula	1854–1927
47. ifj. Till Gyula	1880–1952
48. Till István	1882–1946
49. Till Károly	? – ?
50. Till Péter	1884–1921
51. Vajda Endre	1896–1976

Örömlénk, ha ez a kiállítás is – mint az eddigiek – pezsdlést váltana ki a lakosságban. Szeretnénk, ha a birtokukban lévő dokumentumokat a múzeum rendelkezésére bocsátanák. Ezzel tudják gazdagítani annak anyagát, ezzel tudják biztosítani, hogy múltunkat minél jobban megismerhessük.

E cikk megírásánál a következő dokumentumokat, írásokat használtam fel:

DR. HOFFMANN PÁL:

„Házhelyek Promontoriumnál...” Albertfalva története, Kiadja: A.P.K.; Budapest, 1997.

DR. TÓTH IMRE:

Az albertfalvai asztalos céhláda. Budapest Főváros című folyóirat, 1974. januári szám.

VIRT LÁSZLÓ (szerkesztette):

Albertfalva. Emlékkönyv. 1991. Budapest.

Beleznay Andor

TARTALOMJEGYZÉK

<i>Dr. Verbényi István</i>	
Ünnepünk	1
<i>Boda László</i>	
Szent Mihály ünnepére az angyalokról	2
<i>Kesselyák Péter</i>	
Szent őrzőangyalaink	4
<i>Horváth Zsuzsanna</i>	
„Áldjátok az urat...”	5
<i>István atya, Béla atya</i>	
Szülői hittan	7
<i>Madaras Gábor</i>	
Máriaremetei gyalogos zarándoklat	8
<i>Kiss Gábor</i>	
Az Albert Herceg Díj átadása	10
<i>Sajgó Szabolcs</i>	
A jezsuiták lelkigyakorlatos központja: a Manréza	12
<i>Pál Kati</i>	
A dobogókői Manréza vendégei voltunk	13
<i>Sümegh László</i>	
Pedagógus sorsok	15
<i>Czigány Enikő</i>	
„Nem is ismertük egymást, s mégis...”	18
<i>Murányi Máté</i>	
És harmadszor is Albertfalva!	20
<i>Ráti János</i>	
Harmincéves a „Beat Mise”	21
<i>Sümegh László</i>	
Elment Albertfalva első bonvivánja	23
<i>Bankó András</i>	
Bádogjártat	25
<i>Haffner Károlyné</i>	
Isten mindannyiunkat próbára tehet	27
<i>Madaras Gábor</i>	
Normandiában	28
<i>Wittmann Margit</i>	
Körutazás Erdélyben 1997 nyarán	31
<i>Beleznay Andor</i>	
Asztalosipar Albertfalván	35

Mahunka Imre albertfalvi asztalos és bútorgyáros
Sajtos Gyula grafikusművész rajza

Macskássy Izolda: Árpádházi Szt. Margit